

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLENVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

ELŐFIZETÉS ÁR
Egész évre 6 frt.
Félévre 3
Negyedévre 1 frt 50 kr
Bérmontelen levelek csak ismert keszektől fogadtatnak el.
Készítők nem adnak vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyitáshoz minden garmondor díja 30 kr.

HÍRDETÉSI DÍJ:
Hivatalos hirdetések: Minden egyes sor után 1 kr.
Asonfélék bányeg 30 kr.
Kiemelt díjazottak a körrel ellátott hirdetésekért természetesen minden 10 centiméter után 3 kr számítanak.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtunk.
Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

859/89. főisp. sz. Zemplénavármegye főispánjától.

Pályázati hirdetmény.

A folyó év végén bekövetkezendő általános tisztújítás alkalmával az 1886-ik évi XXI. t. c. 80. §-a értelmében főispáni kinevezés által betöltendő következő állásokra pályázatot nyitok:

- 1) A vármegyei főorvosi, évi 1000 frt fizetéssel, természetbeni lakással és 300 frt utiátalánnyal;
 - 2) A vármegyei főszámvevői, évi 1000 frt fizetéssel, 300 frt lakbérrel;
 - 3) A vármegyei alszámvevői, évi 800 frt fizetéssel és 200 frt lakbérrel;
 - 4) A szarvatsi, tokaji, s.-a-ujhelyi, bodrogközi, gálszécsi, nagy-mihályi, varannói és homonnai járás-orvosi, egyenként 400 frt fizetés és 100 frt utiátalánnyal;
 - 5) A szitropkói járás-orvosi, 400 frt fizetés és 150 frt utiátalánnyal;
 - 6) A szinai járás-orvosi, 600 frt fizetés és 300 frt utiátalánnyal;
 - 7) Vármegyei felvidéki és alvidéki állatorvosi, egyenként 500 frt fizetés és 100 frt utiátalánnyal;
 - 8) II uti biztosi, egyenként 300 frt javadalmazással.
- Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állásokra pályázni kívánnak, hogy az 1883. évi I. s illetőleg az 1888. évi VII. t. c. 133. §-ának megfelelően felszerelt pályázati folyamodványaikat hozzam legkésőbb f. évi december hó 10. ig adják be. S.-a.-Ujhely, 1889. nov. 15.

3—3 Molnár István, főispán.

19912. 19915. sz. T. Zemplénavármegye alispánjától.

Hirdetmény.

A vármegye törvényhatósági bizottságának f. 1889-ik évi december hó 4-ik napján tartott ülésében hozott határozata alapján közhírré tétetik, hogy a varannó-örmezői vármegyei utvonalon levő alsó-hrabóczi „Ondava” hid, valamint a homonna-mezőlaborcz-lisztkői utvonalon levő „mezőlaborcz” hid vámszvedési joga 1890-ik évi jan. 1-től kezdődő 4 évi időtartamra, vagyis 1893. dec. 30-ig és pedig az előbbi A.-Hrabóczi község

TÁRCA.

Tündérkirály.

(Goethe után.)

Az atya vágtat — viharos éjszakán —
Karjában tartva beteges fiát,
Kérdi: „miért vagy oly bús és halavány?”
„Hát nem látod-e a tündérkirályt?”

Fején koronával s hosszú uszálylyal'
„Kedves fiam az ott csak egy kódag...”
„Oh jöjj el én velem szépen játszani...”
A parton vár rád illatos virág,

S anyám aranyos ruhája. Jöjj velem!
„Atyám! nem hallod-e a suttogást,
Mit a tündérkirály itt fülembé zúg?”
„Fiam, mikor találsz megnyugvást?”

Hisz csak szél susog a száraz levelen...
„Akarsz-e velem jönni gyermekem?
Leányaim várnak, lejtének veled
És dalba visznek. Oh jöjj én velem!”

„Atyám, atyám! oh hát még sem látod ott,
A sötét helyen a tündéreket?
„Fiam, fiam, én látom jól, biztosan
Szürkülleni az öreg füzeket...”

„Szeretlek téged, vonz bájos alakod...”
Ha önként nem jön, erővel viszem.

házánál, az utóbbi pedig M.-Laborcz község házá-
nál 1889-ik évi december hó 30-ik napján tar-
tandó versenytárgyaláson hásonbérbe fog adatni.
Miól haszonbéréini szándékozik azzal érte-
sítettnek, hogy a bérleti feltételek előzetesen a
járási szolgabíró hivatalnál és a tárgyalás napján
a község házában megtekinthetők.

S. a.-Ujhely, 1889. dec. 4.

1—3 Matolai Etele, alispán.

19303. sz. Zemplénavármegye alispánjától.

Körözüvények.

I.

Köröztetés és eredmény esetén azonnali je-
lentéstétel végett tudatom tek főszolgabíró ural,
hogy Hurcsik János és Zolócik János vásárhelyi
lakosoktól és azok kárára f. évi nov. 14—15. kö-
zötti éjjelen a legelőről 4 db. ló és 1 szopós csikó
ellopattott.

A lovak leírása:

1. Egy 7 éves pej kanca — homlokán fe-
hér csillag.
2. Egy 7 éves pej kanca, szoptatós, hátsó
bal combján összeforrt B, vagy R, bélyeg, s en-
nek 7 hónapos pej csikója — első bal alszáron
egy dió nagyságu kinövés a belső oldalon.
3. Egy hat éves fekete herélt ló, bal hátsó
csipője leutve, első jobb lábára sánta.
4. Egy 3 éves pej kanca csikó, első vasa-
lással és csak ez őszszel fogva, homlokán csekély
mennyiségű fehér szőr.

19081. sz.

II.

Resovszky Lázár tolcsvai lakos tulajdonát
képező egy a bársony pej színű, homlokán csil-
lagos, hátulsó bal lábára kesely, hátsó bal comb-
ján pedig M. I. jeggyel ellátott 5 éves kanca
lova november hó 5-én a tolcsvai határból eltűnt.

19304. sz.

III.

A rákóczi körjegyző jelentése szerint Rákócz
község bírása Nagy-Mihály városából hazafelé
menve, a község pecsétjét következő felirattal:
„Zemplénavármegye n.-mihályi járás, Rákócz község”
elvesztette.

Matolai Etele, alispán.

„Atyám! most ragadt meg a tündérkirály,
És nagy fájdalmat okozott nekem!”

— Az atya megborad... elnyargal vele...
— Zokogó fiát karja öleli, —
Eléri az udvart nagy küzdelemmel...
De gyermekét fel nem ébresztheti!...

Bajusz József.

A század története.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

A panoráma a külföldi nagy városok egyik,
a megtekintésre igen érdemes látnivalója. Nagy,
kerekded épület, mely felülről kapja világítását;
mint egy óriási szalag huzódik körül benne a
monumentális festmény, melynek alkotására a
leghíresebb művészek is szívesen vállalkoznak,
természetesen megfelelő tiszteletdíj mellett; a fest-
ménynek köröskörül valódi természeti tárgyak
képezik a folytatását, oly ügyesen és élethíven
illesztve a vásznon ábrázolt jelenethez, hogy
alig tudják a festettet a való tárgytól megkülön-
bözteni. München egyik panorámájában — ott
jártomkor — Gabriel Max festménye: *Krisztus
keresztrefeszítése* volt látható: a nagy művészi al-
kotás az ügyes elrendezés mellett, a valóság
megdöbbentő hatását gyakorolta rájuk.

Egy ily nevezetes panoráma kelti fel most
Párisban a közfigyelmet. E panoráma szintén a
francia forradalmat tiszteli meg, a mennyi-

12398. II.

Körrendelet

valamennyi községi- és körjegyzőnek és ezek után
valamennyi község előjáróságának Zemplénavár-
megye területén.

B) A kir. pénzügyigazgatóságok teendői.

I.

(Folytatás.)

Az 1889. év november havának első felében:
a) megindítják az adókötelezettek és adótár-
gyak összeírását (1883. évi XLIV. t. c. 14. §.)
Ezen összeírás I., II. és III. osztályu kere-
setadó, a házadó és a fegyveradó kivételének, il-
letve a házbéradóról és fegyveradóról szóló vallo-
mások és bejelentések ellenőrzésének alapjául szol-
gálván, a kir. pénzügyigazgatóságok kötelesek a
a legnagyobb figyelmet és gondot fordítani arra,
hogy az összeírások a községi (városi) közegek ál-
tal, esetleg a kiküldendő pénzügyi tisztviselő köz-
reműködése mellett, házról házra a legnagyobb
pontossággal eszközöltessenek; oly esetekben pe-
dig, midőn észlelik, hogy az összeírás a mult évi
lajstromok egyszerű lemásolásával eszközöltetett,
az összeírás az illető község terhére kiküldendő
pénzügyi közeg közreműködése mellett okvetlen
ujbol készíttessék el, és a fegyelmi eljárásnak a
vétkes közegek elleni megindítása végett az ille-
tékes hatóságot keressék meg. A fegyelmi eljárás
eredménye esetről-esetre nekem bejelentendő;
b) a házadó kivételére hivatott községi (vá-
rosi) közegeket a házbéradókötelezettségbe lépő
házak tulajdonosainak a házbérbevallási nyomtat-
ványok kézbesítésére utasítják, s egyszersmind a
jelen utasítás I. A. alatti részében a házadóra vo-
natkozólag közzétett rendeleteknek teljes szövegé-
ben leendő közhírré tétele iránt intézkednek.

2.

a) Az 1889. évi december havában ellenör-
zik a községi (városi) közegek által végzendő mun-
kálatok folyamát;
b) intézkednek az iránt, hogy a III. és IV.
oszt. keresetadó, tőkekamat- és járadékadó, bányá-
adóra, valamint az általános jövedelmi pótdóra
vonatkozólag a jelen utasítás I. A. alatti részében
foglaltak egész terjedelmükben közhírré tétessenek.

3.

Az 1890. év február havában:
a) kivetik sommásan a földadót és a sommás
kivetés eredményét kitiintető kimutatást január
5-ig kiküldik a községi (városi) közegeknek;

ben a nagy forradalom óta eltelt század törté-
netét mutatja be: Franciaországot erőszakos
rázkódásaival és ragyogó dicsőségével, hét vagy
nyolc forradalmával, de megtörhetetlen nagysá-
gával, mely lángelméjének sugarait azontul sem
szűnik meg árasztani a világra.

E panorámáról egy párisi lap után a követ-
kezőket írhatjuk:

A panorámában a történeti tényeket a sze-
replő főbb személyiségek képviselik. A művészek:
Gervex és Stevens, kik a vásznat festették, a
század eseményeit a vezérlő egyéniségek képei-
ben keltik előttünk életre. Úgyes csoportosítá-
sokban sorra látjuk a század kiemelkedő mozza-
natait. Itt van Franciaország minden dicsőségével:
politikai, katonai, irodalmi, művészeti tudományos
dicsőségével együtt; itt van megkoszoruzva ama
nagyok által, a kik élő bizonyosságai annak, hogy
ez az ország nem játszotta még el szerepét, nem
merítette még ki hivatását. Egy ily termékeny
földnek meg van a maga helye a nap alatt és
befolyása a modern népek jövőjében. Francia-
ország érverése egyuttal a művelt világ érverése.

Amint belépünk a panorámába, ott látjuk
első sorban a forradalom nagy szónokát: Mira-
beaut, egyikét azoknak, kik Franciaország fel-
szabadításában, a szabadság kivívásában az első
szerepet játszották. Jobbjain láthatók a hegypart
rettenetes képviselői, ama jakobinusok, kik a
terroristák neve alatt szerepelnek, mint Danton,
Marat, Saint-Just, Robespierre, eme kérlelhetetlen
vérengzők, kik vad fanatizmussal akarták szol-
gálni a hazát.

b) felülvizsgálják és érvényesítési záradékkal ellátva közzsémleire kitétetik a községi (városi) közegek által készített I., II. oszt. kereseti adó és házadó-kivetési lajstromokat (1883. XLIV. t. c. 16. §-a). A házadó-kivetési lajstrom felülvizsgálata különös figyelmet fordítanak arra, vajjon a saját használatra fentartott lakosztályok vagy lakrészek jövedelme helyes arányban van-e felvéve a kibérelt lakosztályok vagy lakrészek bérjövödelmével, továbbá vajjon a bérbeadott házak tulajdonosai vallomásaikat beadták-e? és az ezt elmulasztásokkal szemben az 1883. LXIV. t. c. 101. §-át alkalmazták.

E helyen figyelmeztetnek a kir. pénzügyigazgatóságok, hogy a kis és nagy községekben segédkeivel dolgozó kézműiparosok terhére az 1875. évi XXIX. t. c. 7. §. f) pontja szerint kivetendő I. osztályú kereseti adó mérvének megállapításánál az 1887. évi szeptember 17-én 52.552. szám alatt kelt körrendeletre alkalmazkodjanak, s hogy az I., II. osztályú kereseti adókivetési lajstromok felülvizsgálata azt pontosan szem előtt tartásuk, sőt az ezen adó kivetésére hivatott közegeket már előzetesen kellőképpen betanítsák;

c) az 1883. XLIV. t. c. 19. §-a értelmében az 1887—1889. évek tartamára alakítva volt adókivető bizottságok működési ideje lejárván, ily bizottságoknak az 1890., 1891., 1892. évek tartamára leendő alakítása iránt a pénzügyminisztériumhoz javaslatot tesznek, illetve hason célból a vármegyei alispánt (polgármestert) megkeresik;

d) január 2-ik felében közzététeik a hadmen tessegi díjvallomásra vonatkozó hirdetményt.

4.

Az 1890. év február havában:

a) készítik a bizottsági tárgyalás alá tartozó III. osztályú kereset- és a bányaadóra nézve az adóköszámitási javaslatokat és kitétetik közzsémleire az ezen javaslatokat kitüntető lajstromokat, Minthogy a III. osztályú keresetadó az 1890. évben ismét három év tartamára való érvénytelenített ki, szükséges, hogy már a javaslatok készítésekor számba véssenek mindama tényezők, melyek az adónak helyes, arányos és igazságos kivetésére alapul szolgáló keresemény vagy jövedelem kinyomozására alkalmasak.

A pénzügyigazgatóságoknak kiváló feladatát képezi, hogy az üzleti viszonyról, egyesek keresetének emelkedő vagy apadó irányáról, s általában adóképeségéről maguknak alapos tájékozást igyekezzenek szerezni. Azon keresetágnak, melyek helyzete kedvező s emelkedő irányt mutat, valamint általában azon adóköteleseknél, kiknek ipari foglalkozása, üzlete vagy más keresete fokozódó adóképeségre enged következtetni, ügyelni kell arra, hogy az adókivetési javaslat készítésénél ne az 1875. XXIX. t. c. 19. és 21. §-aiban meghatározott minimumok nyerjenek alkalmazást, hanem a valódi jövedelemnek megfelelő támpontokra legyen már az adójavaslat is fektetve; azoknál, kiknél az üzlet vagy kereset fejlődő irányból fokozódó adóképeségre nem lehet ugyan következtetni, de viszont a hanyatlás jelei sem mutatkoznak, oda kell törekedni, hogy a megállapított minimális tételeknek ne legalsóbb fokozatai alkalmaztassanak; ellenben azon üzletek, iparágak és kereseteknél, s illetőleg azon adókötelezetteknek, kiknél a kereset apadásának ismérvei forognak fenn, nem kifogásolhatom a minimális tételek alsóbb fokozatainak alkalmazását.

A pénzügyigazgatóságoknak megfelelő gondot kellend fordítani arra, hogy még oly esetekben is, melyekben a növekedő jövedelem kons-

találva van, s viszont oly esetekben is, melyekben hanyatló irány mutatkozik, az adójavaslatok készítésénél az eddig fizetett adó rohamos emelése vagy apasztása helyt ne foglaljon, s az eddig fizetett adóval arányban nem álló eltérések az új kivetésnél csak oly esetekben történjenek, a melyekben a felforgó viszonyok ezt minden tekintetben s kétségtelenül indokolták tezik.

Az adókivető bizottsági előadók utasítandók, hogy azon esetekben, midőn a bevallás adatai oly hiányosak, hogy tárgyalás alapjául nem szolgálhatnak, a kivető bizottságot arra kérjék fel, hogy az illető adózókat az 1883. XLIV. t. c. 25. §. rendelkezéséhez képest bevételeiknek és kiadásainak részletezésére kötelezze, vagy azokat, kik üzleti könyveket vezetnek, üzletük három évi nyereségi és veszteségi mérlegének közlésére hívja fel.

A minimális tételek alsóbb fokozatai csak kivételesen és csakis a kevésbé keresett iparágaknál, illetőleg csekély forgalmu üzleteknél alkalmazhatók.

Hogy pedig a minimális tételt, melynek legalsó fokozatánál a fentebb idézett 1875. XXIX. t. c. 18. §. 2. bekezdése szerint az adó kevesebb nem lehet, meghatározni lehessen a házadó kivetési lajstromokból az egyes III. osztályú keresetadó alá tartozó adózók által fizetett lak- és üzletbérösszegek és a házostályadó összege a III. osztályú kereseti adókivetési iratokra (az adókivetési javaslatot tartalmazó bevallási ivre) minden egyes esetben feljegyzendő.

Külön fogok intézkedni a tekintetben, hogy a pénzügyigazgatóságok által az adókivetési munkálatok körül követett eljárás helyes volta felett egyes kivetési lajstromok felkivánása, vagy pedig kiküldöttem által a helyszínen teljesítendő felülvizsgálat után meggyőződést szereznek.

b) Kivetik a IV. oszt. kereseti adót, a tőkekamat- és járadékadót s közzsémleire kitétetik az ezen adókra, valamint az ezen adók után kivetett általános jövedelmi pótdóra vonatkozó lajstromokat (1883. XLIV. t. c. 18. §)

A IV. osztályú keresetadó kivetésénél figyelmeztetnek a pénzügyigazgatóságok a pénzügyi közigazgatási bíróság 38. sz. döntvényére, mely szerint, ha valaki IV. oszt. kereseti adó tárgyát képező több rendbeli illetményt élvez, ilyen esetben a IV. oszt. kereseti adó az illetmények összeszevit összege után állapítandó meg.

A tőkekamat- és járadékadó kivetésénél a következők tételnek különösen is kötelezőségekké a kir. pénzügyigazgatóságnak:

aa) hogy az 1884-ik évi szeptember 26-án 36.151 szám alatt kelt körrendelettel kiadott minta szerinti nyilvántartásban, illetve törzskönyvben az utolsó adókivetés óta beállott változások még a kivetés megkezdése előtt pontosan keresetülveztessenek s a törzskönyv kellőképpen kiegészítessék, hogy ez által egy és ugyanazon tőke kamatainak kétszeres megadóztatása vagy adó alóli kihagyása elkerültesse;

bb) a földadó tárgyát nem képező s így járadékadó alá eső dologi jogosítványokból folyó jövedelmek helyes és igazságos megadóztatásának eszközölhetése végett, ott a hol ezen jogosítványok bérbeadás után hasznosíthatnak, az illető bérszerződés jó eleve bekövetelendő, s ez semmi esetre sem maradhat el jogi személyekkel szemben;

cc) oly esetekben, midőn a dologi jogosítványokkal épület is van együtt bérbe adva, figyelemmel kell lenni arra, hogy a bérbe adott épület a házadó alól ki ne maradjon, másfelől azon-

dokat újra felidéz; a bölcsészet illeine de Birannal, Victor Cousin-nal, s ennek kitűnő tanítványai: Jules Simon, Saisset és Paul Janet-val önmagát tisztelte meg, midőn bátran hirdette a spiritualista hitvallást, midőn egy oly templom alapját rakta le, melynek a keresztényiség képezi szükségszerű koronáját. Végre a human tudományok, ha a fegyverek csörgése hallgatott, szintén hatalmasan haladtak előre. Feledhetetlen idő, melyben száza dunk tetőpontját érte el a művészetekben és az irodalomban! Azóta a francia csillag elhalványult, kivéve az exakt tudományokat, hol a franciák felsősége folyvást a régi.

Az 1848-iki köztársaság csak rövid életű volt. Minden erő összeesküdt a megbuktatásra; a különböző pártok mind birtokukba akarták keríteni a hatalmat. A melyik legkevésbé volt lelkiismeretes, a hatalom azé lett s az országot egy újabb zsarnokság alá vetette. Cavaignac, Ledru Rollin, Louis Blanc kiemelkedő alakjai e kornak.

A császársággal némi katonai dicsőség virult fel. A francia katonák messze, Sebastopol falai alatt, mutatták be a francia vitézséget a világnak, vagy Lombardia síkjait öntözék vérvökkel, egy oly ház érdekelt, melynek emléke mihamar elenyészett. E korszak tabornokai, hadvezérei, mind ott láthatók Stevens vásznán; ott van Rouher is a többi miniszterekkel s ama delnökkel együtt, kiket szépségök emelt nevezetességre.

Az 1871-iki köztársaság Thiers-rel jelen meg. Thiers a nemzeti újraéledés hatalmas vezetője; ő emelte föl Franciaország hitelét, jó hir-

ban az épültre eső bérösszeg a járadékadó kivételei alól levonandó;

dd) kellő figyelem fordítandó a városok, mint erkölcsi testületek által a kövezet és hidvámbról és helypénzszedési jogból nyert jövedelemnek adómentessége tárgyában 1882. aug. augusztus 30-án 41.784. szám alatt s 1889. évi augusztus 26-án 13.148. sz. a. kelt körrendeletekre is, és ezekhez képest a városoknak adómentes és adóköteles jövedelme már a kivetés előtt pontosan kiszámítandó és megállapítandó.

(Folytatjuk.)

A vármegye gyűlésterméből.

Régen láttuk együtt oly szép számban vármegyénknek dísz közönségét, mint a legutóbbi közgyűlés első napján, f. hó 3-án. A jegyzői kar hat kézre is irta s alig győzte összeírni a jelenlévőket. Lassította a megjelentek névsorának egybefoglalását az is, hogy számosan voltak az ismeretlen arcok tulajdonosai, kik a legutóbbi választás alkalmából kerültek az ősi terembe.

Főispán öméltsága d. e. pontban 10-kor lépett a zsuffolásig megtöltött nagyterembe s zajos éljennel üdvözöltetett. Székét elfoglalván, körülötte helyezkedtek el: Andrassy Sándor gf., Balassa István br., Dókus József, Dókus Ernő orsz. gy. képviselő, Matolai Etele alispán, Prámer Alajos prépost, Kecskés Antal g. k. esperes, Fejes István, ev. ref. lelkész, Diószeghy János kir. tanácsos, Hammesberg Jenő kir. törv. elnök, Bydeskuthy Sándor biz. tagok.

Megnyitóbeszéde kezdetén kegyeletes szavakkal emlékezett meg öméltsága *Zalay István* haláláról s indítvány, hogy a gyászoló családhoz a vármegye bizottsága részvét-nyilatkozatot küldjön, általános helyesléssel találkozott. Azután, a felelősség érzetével, mit a tisztakar élén ő is ápol lelkében, minden szépités nélkül kívánt számot adni a vármegyei adminisztráció körül szerzett tapasztalatairól. A szolgabírói hivatalokat sorra véve, mindegyikről teljes elismeréssel szólt, különösen pedig kiemelte a sztrokai, szinnai, homonnai, n. mihályi, ujhelyi, tokaji és szerencsi járásokat, hol az eredmény minden tekintetben megfelel a várakozásnak. A varannai járás főszolgabíróját a községeknek gyakoribb látogatására serkentette; a gálszécsi járás szolgabírói hivatalában bürokratikus kivánnivalókat talált, de megdicsérte a főszolgabírót, hogy községek sűrűn látogatja. E tekintetben teljes elismeréssel adózott az ujhelyi járás főszolgabírójának is. A bodrogközi járásban muló jellegű bajok voltak, ma már ott is rend uralkodik. — A centrumra térve át, sorra dicsérte az árvászeket, tisztügyészetet, számvevőséget, pénztárat, levéltárt, irodákat. Az alispáni hivatal ügymenetére tett némi észrevételeket, a mik a főjegyzőt érintették s azokra a főjegyző üdvözlő beszédében reflektált is. A közigazgatás ügymenetét bíráló előadása után még két dologra mutatott rá öméltsága; az egyik a *körorvosi intézmény*, melylyel a közönség nem bir megbarátkozni, a másik az *utépítési ügy*, illetve ennek az utbiztosokra vonatkozó munkaköre, melynek ellátásával nincsen megelégedve. Kifejezést is adott öméltsága abbeli elhatározásának, hogy ez ügykörökben mutakozó bajok megszüntetését mulhatatlan feladatai közé sorozza. Kijelentette, hogy csak azokat fogja utbiztosokul kinevezni, kiket a főszolgabírák jó lélekkel ajánlanak; teszi pedig ezt azért, mert az utépítés terén támadható minden mulasztásért az

nevét, szerencsét; ő szabadította föl a megszállott területet. Ő tőle nyerte politikai nevelését Gambetta, kit egy kegyetlen végzet akkor ragadott el, midőn már nem messze volt a hatalomtól. Thiers körül láthatók mindazoknak alakjai, kik 20 év óta csak némi hirnévvel bírnak s a kiket a szerencse most fölemelt, majd elbuktatott, mint Mac Mahon, Grévy, Broglie herceg, Carnot stb. stb. Ez a mai kor; csak annyit mondhatunk róla, hogy van, de azt nem tudjuk, hogy mi lesz belőle; mint a forrásban levő érc, még nem nyert végleges alakot. A köztársaság diadalmaskodni látszik; hódításait megőrzi, ha hallgatni fog a bölcsesség szavára s nem szenvedélyes és tulzó tanácsadói után indul.

Mirabeau nyitja meg ama nagy emberek sorát, kik az utolsó száz évet ragyogóvá tették s Victor Hugo zárja azt be. Ott áll a nagy költő, egy oszlophoz támaszkodva, egyedül, elkülönítve a többi csillagoktól. Mintegy uralkodik százada felett s bevilágítja azt lángelméjének fényével.

Stevens vászna a történelem egy nagy lapját mutatja. Franciaország magát nézi és csodálja e halhatatlan lapon. Vajjon a többi népek, ha összeadnák dicsőségeiket, fel tudnának-e annyi gazdagságot mutatni? Államférfiak, harcosok, költők, egyházi és politikai szónokok, szépirodalmi és történet írók, zenészek, művészek, tudósok: mily gyűjteménye a nagy elméknek! A francia politika viharai nem fojtották el a frank föld termékenységét. Franciaország még mindig a régi nemzet, ama föld, melyre az ég mosolylyal tekint.

Rácz Lajos.

Folytatás a mellékletben.

illető főszolgabíró fogja felelősségre vonni. Végül az adminisztráció terén a bizottság részéről tapasztalt eddigi közreműködésért köszönetet mondva, kérte a bizottságot, hogy nehéz feladatainak sikeres megoldásában őt jövőre is hathatósan támogassa.

Az éljenzéssel fogadott megnyitás után *Vicsmándy Ödön* főjegyző emelt szót. A lezárolásból, ugymond, amit őméltósága az imént teljesített, árny esett a központra. Igaz, — saját személyéről szólva őszintén beösméri, hogy ő nemcsak egy téren, de több téren is szolgálja vármegyéjét s a közbizalom által ráruházott munkakörökben iparkodik megbizójának, a vármegyének, hiven eleget tenni. Nyugodt lélekkel mondja, hogy az ő hivatalában restancia nincsen. Egy kérés intéz a Bizottsághoz s ez az, hogy mindig kipróbált jellemű férfit, jó hazafit ültessen a vármegyének kormányzó székébe! (*Felkiáltások: éljen Matolay!*) Mély hálát nyilvánít a nagyközönség színe előtt tisztviselőtársai és maga nevében is a bizalomért, mit a legutóbbi hat év folyamán vállalt munkával megérdemelt iparkodtak. Kéri jövőre is a Bizottság pártfogását, azután az elnöki székhez fordulva éltezte főispán őméltóságát. (*Éljenzés.*)

Ezek során a tanácskozás rendje megnyitván: olvastatott *Teleky Géza* gf. belügyminiszternek a tisztújítási teendőkre vonatkozó leirata, melyben hangsúlyozza, hogy a személyi és családi érdekek félretétele mellett s az állami és politikai érdekek, különösen pedig az egyéni munkaképesség, elméleti kvalifikáció és megbízhatóság szemelőtt tartásával, a vármegye közönsége úgy alakítsa meg tisztikarát, hogy az a közigazgatási teendők kifogástalan ellátására hivatott legyen. Mi nek következtében az általános tisztújítás alhatmál ez évi dec. hó 19. s következő napjai tüzetek ki, elhatároztatván egyszersmind az is, hogy a közgyűlés 19-én d. e. 9-kor a kijelölt választmány megalakításával kezdődjék.

Az igazoló választmány elnöke *Diószeghy János* bemutatta, *Thuránszky László* II. aljegyző felolvasta a bizottsági tagok névsorát, melynek egyik példánya a belügyminiszteriumhoz felterjesztetni, másik példánya a levéltárba tétetni rendeltetett. Az alispáni jelentésből kiemelték, hogy a közegészségi viszonyok vármegyeszerte kedvezők. A hasított körmű házi állatok között elterjedt ragadós száj- és körömfájás szűnő-félben van, sőt a szinni és varannai járások területén megszűnt, — az ujhelyi járásban 20 község vészmentes. E járás területén a baj leküzdése körül méltánylásra érdemes szolgálatokat tett *Nagy György*, s. a. ujhelyi városi állatorvos, aki minden díjazás nélkül 95 napon át látogatta a községeket; a vármegye házi pénztárából, és pedig a f. évi háztartás megtakarításából, részére tiszteletdíj 200 ft szavaztatott meg. A községek a mezőgazdaságot és állattenyésztést sújtott kalamitások miatt rosszul folytak be; az ujhelyi járás területén mindazonáltal vármegyei pótdadó-hátralék nincsen. Amerikába kivándorolt szept. és okt. hó folyamán 237 egyén, visszaérkezett 66.

A sablonzerű dolgok elvégzése után következett a s. pataki bizottsági tagok részéről benyújtott és az 1879. évi L. t. c. 31 §-ának degenben élő nagy hazánkfiaival, *Kossuth Lajossal* szemben leendő megváltoztatását sürgető indítvány, melynek megoklásául *Lengyel Endre* dr. tartott egy minden ízben hazafias és a tárgy emelkedettségéhez formájával is illő szónoki beszédet, indítványozván, hogy az „öldöklő“ §. megsemmisítése iránt föl kell lmi az országgyűléshez. Indítványát harsogó éljenzenei *egyhangulag* fogadta el a közgyűlés.

Olvastatott Szabolcsvármegye közönségének a törvényhatóságok önkormányzati és a tisztviselő választási jogának fentartása és biztosítása tárgyában a törvényhozás képviselőházához intézett feliratát pártoló és hasonlószerű felirat iránt megkereső átirata. Az átirat pártolása mellett felhangzó ékes és lelkes szónoki atok sorát *Matolay Etele* a következő beszéddel nyitotta meg:

Méltóságos Főispán Ur!
Tekintetes Bizottság!

Két évtizeddel ezelőtt két alispánja volt a vármegyének s én szerencsés valék a T. B. mindenkori igen nagybecsült bizalmából a második alispáni székben ülni, midőn az országgyűlésen a birói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi VII. törv. c., mint javaslat a képviselőház tárgyalása alatt állott.

Nemcsak azért, mert vmegyénk m. t. bizottsága oly kitűnő állásra érdemesített, de hazafi keblem, szívem legbensőbb meggyőződésétől ösztönözve, mondhatnám, ellenállhatatlanul kényszerítve éreztem magamat arra, hogy felszólaljak, hogy kérjem e vmegye m. t. bizottságát, nyilatkozzék a törvényjavaslat ellen, ne fogadja néma megadásal, hogy az ezredév óta gyakorolt birói hatalmat kivegyék kezéből; sejtetem gyenge tehetségemhez képest, hogy a magyar alkotmány, a magyar szabadság egyik sarkalatos alapelve volt, hogy a magyar ember felett csak saját birája mondhason ítéletet; saját birája pedig az volt, kit maga választott.

Indítványom ellenében csak egy hang emel-

kedett, az sem ellenzé elfogadtatását, csak elhasználni kívánta, maga az akkori kormány iránti buzgóságáról ösmert tisztársam, néhai *Komáromi József* I. ső alispán volt az első, aki székéből fel-emelkedve, lelkesülten kiáltá: „elfogadjuk!“ és indítványom közfelkiáltással elfogadtatott.

Megjósolám akkor, hogy amint elveszik tölünk biróválasztási jogunkat, előbb-utóbb elveszik azon jogunkat is, hogy közigazgatási tisztviselőinket magunk válaszszuk; mert hiszen a központi kormány — ha hatalmát terjeszteni, hatalmi körét minden korlátoktól felszabadítani óhajtja — méginkább van érdekében, hogy közig. közegei vak eszközei legyenek, akiknek egész lételek, a jövőre való minden reményök teljesen kezében legyen, mintsem a birák. Ezért mondam akkor, hogy felszólalok a törvényjavaslat ellen, de mikor a közig. tisztviselőkre kerül a sor, akkor majd hallgatok.

És íme — T. B.! — most megszegem ígéretemet és ismét szólok! Bocsásson meg a T. B., mentségemül engedjék meg kinyilatkoztatnom, hogy hazafias érzetem, hogy ragaszkodásom — nemcsak általában az alkotmányos szabadsághoz, de különösen az őseinktől reánk hagyott magyar alkotmányhoz — nem enged hallgatnom, kényszerít a felszólalásra. Bocsássonak meg Uraim, hogy husz év előtt tett ígéretemet megszegem: bocsássonak meg, hogy szokásom ellenére talán huzamosabban veszem igénybe igen becses figyelmüket.

Miről van itt szó, T. B.? A közigazgatás államosításáról, amelyet *Mezőssy László*, az „öreg táblabíró“ röpiratában nagyon találóan mond „divatos, nagy hangzású, de üres phrasis“-nak.

A kérdés súlypontja — úgy vélem — az, rossz-e nálunk a közigazgatás? és ha rossz, azért rossz-e, mert az a magunkválasztotta tisztviselők kezében van? És megfordítva: jó lesz-e nálunk a közigazgatás, mihelyt az a felülről kinevezett tisztviselők kezébe lesz adva?

Hát ugyan miért rossz a választott tisztviselők kezében a közigazgatás? Azért, mert magunk közül választjuk a tisztviselőket, akik itt az egyéneket, a népet, a körülményeket, a földrajzi és népmései viszonyokat jól ösmérik? a népet, bármeily legyen anyanyelve, megértik és vele magokat megértetni tudják? És azért lesz jó a felülről kinevezett közig. hivatalnokok kezében, mert azok — meglehet — az ország egészen más vidékéről ide helyeztetvén, sem az értelmiséget, sem a népet, sem a helyrajzi viszonyokat nem ösmérvén, csupan a §. rideg betűire alapítják a tényleges viszonyokhoz nem illő intézkedéseiket? s a nem magyar közép beszédét meg nem értvén, magokat sem lesznek képesek vele megértetni? . . .

Azért rossz a közigazgatás a mi kezünkben, mert soha meg nem felejtkezve arról, hogy tisztiségünk a választó-közönségnek köszönjük — arról sem felejtkezünk meg, hogy nem a közönség létezik ami szolgálatunkra, de mi a közönségére? és nem azon, törjük fejünket, hogy alaki hibát, vagy egyéb okot keressünk arra, hogy a kezünkbe akadt kérvényt elutasítsuk? de inkább azon, hogy minden honpolgár kívánságát — ha az a törvényvel nem ellenkezik és abból másnak sérelme nem támad — teljesítsük?

Azért lesz-e jobb a kinevezett kivatalnokok kezében a közigazgatás, mert azok — mint az az ötvenes években történt — a szóbeli panaszt meg sem hallgatják, csak a bélyeges kérvényt veszik tárgyalás alá? És ennél ismét azon török fejöket, hogy utasíthassák azt vissza, hogy egyrésztől kevesebb bajok legyen vele; másrésztől a fél kénytelen legyen újra folyamodni? az igt. számot szaporítani, hogy az évi kimutatás többet mutasson?

Ha ez és ehhez hasonló a főcél, mely az illetők szemek előtt lebeg: úgy nekik igazságuk van. De én a közigazgatás érdekében egészen más célokat vélek szem előtt tartandóknak. Én nem nézek a tevékenységi vagy egyéb statisztikai kimutatásokra, de arra, hogy a közönség érdeke a közigazgatás terén ki legyen elégítve; és ezért — merem állítani — tisztviselői társaim tulnyomó többségével együtt — nem nézzük a hivatalos órát és nem véve figyelembe, hogy az órákhoz kötött hivatalnokok már régen elmentek hivatalukból, dolgozunk tovább és tovább, hogy a minket megválasztott közönség érdekét kielégítsük, bizalmának megfeleljünk.

De hát azt mondják elleneink, Uraim! hogy mi a rokonság, sógorság, barátságtól elvakítva, nem vagyunk képesek a tisztségekre pályázókat úgy megítélni, mint az a belügyminiszter, aki majd a pályázók iskolai, érettségi, allamtudományi és nem tudom mi mindenféle bizonyítványait átvizsgálja és azok alapján az egyiket vagy másikat kinevezi, a többit mellözi.

Hát kérem, nem akarok odamenni, hogy azokat az iskolai és egyéb elméleti bizonyítványokat ez élet már igen sokszor megcáfolta; csak azt mondom, hogy nem vagyok képes magamról oly szegénységi bizonyítványt kiállítani, amely szerint az a miniszter, aki csak legfeljebb térképről ösméri vmegyénket, jobban ösmérené a tisztségekre pályázó egyéneket, mint ösmérik mi magunk. Különb is azok a képesítési bizonyítványok csak arról ta-

nuskodnak, mit tanult az illető egyén; de arról, miként tudja fel-felhasználni az életben, amit tanult, hazafiságáról, jellemeről, megbízhatóságáról, polgártársaival való bánásmódjáról nem tanuskodnak, ezekből nem tesznek vizsgát, pedig ezek együttvéve talán még fontosabbak az elméleti vizsga jó sikerénél. Ezeket csak mi tudjuk s az a sokat emlegetett rokonság, barátság ellensúlyozza egymást, mert ha az egyik jelöltnek van rokona, sógora: van a másiknak is; és mert lehet a jelöltnek egy-két rokona és sógora; de ahelyett ötszáz más választó nem az.

Azt is halljuk az államosítás mellett felhozni, hogy az *magosabb nemzeti* szempontból szükséges, hogy a közig. tisztviselőket is közvetlenül a központi kormány nevezze ki, nehogy az ugynevezett nemzetiségek egyik-másik törvényhatóságot elhódítsák. Hát, kérdem, a kiegyezés óta, vagy mondjuk a szerencsétlen nemzetiségi törvény óta — amely bizony megadta nekik erre a jogot is — megtörtént ez valamely törvényhatósággal? Ugyan melyikkel? Ez tehát csak gyermek-ijesztő vész, amelylyel a centralisták meg akarnak minket félemlíteni, hogy adjuk meg magunkat. Amde, ha való volna is a veszély, ha már odajutottunk, hogy magunkat az abszolutizmus karjaiba kell vetniük, hogy önmagunktól kell a szabadságot, a politikai jogokat, az önkormányzatot, a befolyást hazánk ügyeibe megtagadnunk, csakhogy azokban az u. n. nemzetiségeket ne részesítsük, nehogy minket elnyeljenek: akkor már ugysem vagyunk életrevaló nemzet, akkor nincs hivatásunk, nincs misszió az európai államok közt, akkor már a centralizáció, az abszolutizmus sem ment meg minket az elenyésztéstől. . . . De én inkább akarok, mint szabad magyar ember, mint a szabad, önálló, független Magyarország polgára a küzdelemben elvérteni, mintsem az abszolutizmus adta dicstelen nyugalomban páriaként elenyészni. (*Éljenzés, taps.*)

De hál' Istennek! nem jutottunk még oda, hogy így le kellene mondanunk önmagunkról, sőt inkább úgy érezvén, hogy nemzetem létéért, becsületéért, hazám épségéért most is kész vagyok életemet is áldozatul hozni: megvagyok róla győződve, hogy az ifju nemzedék is így gondolkodik, így érez; és akkor e nemzet életrevalóságán nem szabad kételkednünk, és nem szabad oly gráva politikát követnünk, hogy őseinktől öröklött szabad intézményeinktől önmagunkat is megfoszssuk a nemzetiségektől való félelmünkben, csakhogy őket is megfoszthassuk.

Hallottunk oly érvelést is, hogy a külföld, természetesen Németország, miatt kell lemondanunk a tisztviselői választási jogról, mert az ottani mindenható kancellár nem bizik a mi választott tisztviselőinkben, hogy pontosan végrehajtják az — állategészségügyi törvényt s ezért az állatforgalom nagy nehézségeket támaszt (*Derültég*). No már! hogy mi a külföld kedvéért változtassuk nemzeti intézményeinket — ez oly gondolat vagy feltevés, hogy azzal foglalkozni sem tartom érdemesnek.

Oly „Cultur-Staat“ pedig, mint Poroszország, nem leszünk soha, ahol eső után kigyózó vonalban raknak az utra köveket, hogy a kocskis se menjenek egyenes vonalban, nehogy kerékvágás támadjon (*Derültég*) s aki mégis áthajt a kövek közt egyenesen, azt szó nélkül megbírságoják. Ott tehát nem az ut van a közönség szolgálatára, de megfordítva; ott a polgárok szolgálatára az intézményeket és nem az intézmények a polgárokat.

Midőn tehát arra kérem a T. M. Bizottságot, hogy szomszéd szabolcsvármegyei barátink és atyánkfiai levelének szellemében az államosítás ellen, az autonomia, a megyei élet ezen utolsó maradványa mellett felszólalni, felírni méltóztassanak: teszem ezt egyfelől azon biztos reményben, hogy indítványom e teremben, ahol apám az alkotmány védelmében vezérszerpet játszottak s magosan lobogtatók a zászlót, amelyet a többi vármegyék is buzgón követtek; e teremben — mondom — meleg visszhangra talál: de feliratunknak — fájdalom — nem merek sikert jósolni. Látjuk, halljuk, tapasztaljuk naponta, hogy az u. n. államosítás ma már egy axioma gyanánt elfogadott tétel, amelyen gondolkodni sem tartják szükségesnek; azt hiszi mindenki, hogy annak meg kell lenni, tehát meg is lesz!

Hogy ennek dacára mégis bátor vagyok a T. Bizottságot egy reménytelen lépés megtételére kérni, azért teszem, mert itt többé nem az a kérdés csak, válaszsszuk-e ezentul is közig. tisztviselőinket vagy sem; ha csak ez volna, ha csak ezen egy követ akarnak alkotmányunk épületéből kiütni, ezen egy kőért talán egy szót sem emelnék; de Uraim! ez az egy kő már az utolsó kő, (*Felkiáltások: Igaz, Ugy van!*), amely még áll őseinktől öröklött magyar alkotmányunk épületéből; többi sarkköveit — biráink választását, közvetlen befolyásunkat a törvényhozásba — már régen kiütötték; ha lerombolják ez utolsót is, lehet alkotmányunk francia, német, angol — ha úgy tetszik — de a magyar alkotmány nincs többé! (*Zajos éljenzés, a körülállók siettek a szónoknak gratulálni.*)

A vármegye közönsége a szőnyegre került tárgyban a nemzet életére messze kiható nagyfontosságú kérdést ismervén fel, annak kellő színv-

nalára emelkedve lelkes és érvekben gazdag szónoklattal nyitotta meg a tanácskozást, melyekben kifejezte az ősi alkotmányból még mai napig fennálló vm. rendszer iránt ápolott kegyeletét, ezen nemzeti institucióban gyökerező önkormányzat és szabadválasztási jogot ismeri el mai nap is az alkotmány egyik főbiztosítékának; ez az azon forrás, melyből a nemzet ezredéves viszontagságos multjában a létfenntartás megújuló erejét merítette, melynek egészséges légköre oltotta az ifju nemzedékbe a szabadság eszméit a hazaszeretet erényeit; ez intézmények csarnokaiban emelte fel a nemzet dörgő szótát, alakult át a honvédelem megannyi táboraivá, valahányszor a hazát armány, erőszak, kül vagy beltámadások fenyegették.

De a nemzet szellemében átöröklött ezen hagyományok integritása jelen viszonyok között is a nemzet anyagi és szellemi kifejlődésének elemén-táris feltétele; mert a vármegyei életben nyilvánuló közszellem az az irányító, mely a parlamentáris alkotmányban időnként felmerülő nagyobb alkotások előtt a törvényhozás és kormányhatalomnak a nemzet közhangulatáról hiteles tájékoztatásul szolgáló hivatva van; — és ha működésében az idealisztikus fogalmak megelégedésre nem találnak is, kétségtelen, hogy ezen nemzeti intézmény, jelen organizációjával is egy helyi közigazgatás, valamint az állami funkciók közvetítésére kielégítő, alkalmas apráatusnak bizonyult be.

A nemzet életére veszélyes kockázatának tekinti tehát Zemplén vármegye közönsége is az egyes árnyalatok között terjengő állami adminisztráció — állami központosítás eszméit és aggódva tekint az eshetőségekre, hogy ezek az áramlatok a vármegyei tisztviselők választásával szoros kapcsolatban álló vármegyei önkormányzati jog fölé emelkedésével: a nemzetből az alkotmányos életkedv, a közügyek iránti érdeklődés, az ellenőrködő közszellem az állam mindenhatósággal együtt járó bürokracia posványaiába fog elsülyedni,

Ezektől az érzelmektől és meggyőződéstől áthatva a társ. törvényhatóság hazafias közönségének keblében született eszmét melegen felkarolva és pártolva egy önálló memorandummal határozta el a törvényhozás képviselőházához járulni; mely emlékiratnak rendszeres kidolgozása mélyebb átgondolást és több időt igényel: annak szerkesztésével Matolai Etele alispán elnöke alatt Diószeghy János, Fejes István, Lengyel Endre, Vékey Gedeon tisztifőügyész, Dókus Gyula, Ferenczy Elek, Zombory Gedő és Viczmány Ödön főjegyző mint tagokból alakuló küldöttséget bízván meg, a küldöttség felkérte, hogy munkálatát a vármegye tavaszi rendes közgyűlésére nyújtsa be.

Ezek során az első napi közgyűlés véget ért s a jelen volt bizottsági tagok emelkedett hangulatban távoztak. A közgyűlésnek második és befejező harmadik napjáról szóló tudósításunkat jövő számunk fogja hozni.

Vármegyei ügyek.

Éljen a pénzügyminister! Teljes hitelt érdemlő forrásból merítettük a vármegyeszerte nagy örömet keltő hirt, hogy *Wekerle* dextraja a főispán ömeltóságától nyert szóbeli információ és a pénzügyigazg. által felterjesztett tárgyatok alapján helyeslőleg nyilatkozott a közadók kezeléséről szóló törvénynek oly értelmű magyarázatáról, hogy az aszály és tartós szárazság által okozott károk arányában megfelelő adóelengedésnek van helye, s így *teljesen* egyértelmű e jogi kérdésben vármegyénk közizg. bizottságával. Most már biztosra vehetjük, hogy a közizg. bizottság holnapi ülésén szönyegre kerülő felelősségek az aszály és tartós szárazságtól sújtott gazda-közönség érdekeinek megóvásával nyernek hála kötelező elintéztét.

A pénztári vizsgálatok, ugy a vármegyei, mint a gyámpénztárban legutóbb is megnyugtató eredménnyel végződtek. A vármegyei pénztár vizsgálatáról szóló jknyvból kiemeljük, hogy a vármegyei nyugdíjintézet pénzkészlete tőkében ez évi novemb. hó 29-én: 42,392 ft 05 1/2 kr., — a közszégi, illetve körjegyzői nyugdíjalap pénzkészlete pedig 25,763 ft 34 kr. volt. —

Csendőrség szaporítása. A belügyminister f. hó 3-án érkezett leiratában tudatta a vm. közizg. bizottságával, hogy a IV. sz. kassai csendőrkürelti parancsnokságot utasította, hogy *Ublja* községben 1890. jan. 1-étől kezdve csendőrségi őrsöt állítson fel.

Hidak és átereszek helyreállítása. A vm. alispánja a sztropkó-szvidniki hadászati fontosságú uton a sztropkai járásban megromlott 10 darab, és a varannói járásban ugyanazon uton romlásnak indult 7 darab hidnak, illetőleg átereszek ideiglenes kijavítását elrendelte.

Vármegyei biz. tag-választások. A mult hó 30-án megtartott pótválasztások alkalmával az alsó-hrabóczi vál. kerületben, *Balassa Sándor* br., *Kolozsváry Sámuel* és *Löchever Andor*, a n. kövesdi v. kerületben *Kátai Mór* és az ulicsi v. ke-

reletben *Szirák Barna* választottak meg bizott. sági tagokká.

Mennyi a restancia? A vármegyei közizg. hivataloknak ez évi szeptember hó 1-től nov. hó 15-éig terjedő tevékenységi kimutatásai a f. hó 2-án tartott számonkérőszéki ülésen kerültek a zöld asztalra. Tizennyolc hivatalban elintézendő volt a tevékenységi időköz kezdetén: 35,288 ügydarab, — elintéztetett 33,569, hátrálékban maradt 1719 ügydarab; ebből van az alispáni hivatalnál: 270; a t. ügyésznél: 79; a vármegyei pénztárban: 0; a számvétségénél: 409; a levéltárban: 0; a főorvosnál: 0; az árvaszéknél 560; az építészeti hivatalnál: 11; a szerencsi szolgabírói hivatalnál: 93; a tokajinál: 47; ujhelyinél: 77; bodrogközénél: 82; gálszécsinél: 25; n.-mihályinál: 10; varannainál: 24; homonnainál: 15; sztropkainál: 0; végre a szinnainál: 17. —

Figyelembe vétel végett értesítjük mindazokat a vármegyei tisztviselőket, akik az 1886. évi XXI. t. c. 80. § a értelmében főispáni kinevezés útján lépnek hivatalaikba, hogy kinevezési okirataikat az eskütétel-záradékaival leendő ellátás végett f. hó 19-ére, vagyis az általános tisztújítás napjára magukkal hozzák Ujhelybe.

Fővárosi levél.

(Ujhelyi dolgokról.)

Tekintetes Szerkesztő uram!

A fővárosban történekről akartam egyet-mást írni, mint rendesen, azonban a legnagyobb sajnálatomra nem történt semmi nevezetes dolog. *Tizza* még nem sziveskedett lemondani, *Károlyi Gábor* gf. sem tett le a közbeszóló társaság diszelnökségéről. Az ellenzék beszél, a mamelukgárda hallgat, de meg nem adja magát, — mindezekből nem csinálhatnék okos levelet.

De eszembe jut valami. Nini, ott Ujhelyben annyi sok minden történik. Irj azokról és ha szerkesztő ur is megengedi, ez egyszer*) Ujhelyről! fogok fővárosi levelet írni.

Örömmel üdvözlöm mindenki a kereskedő ifjak körében megindult mozgalmat. Az alapszabályok rövid idő alatt szentesítve lesznek és az egyesület megkezdheti működését. Ha jól tudom, nyilvános felolvasások tartása is eltökélt szándéka az egyesületnek. Hiába! A kereskedővérem meg nem tagadja magát és az egyesület első dolga a konkurencia. Nehány év óta az orvos- és gyógyszerészegyesület vállalta magára a tudomány és ismeretek ingyenes terjesztését és teszi ezt oly páratlan buzgalommal és szakértelemmel, hogy hasonlócélu egyesület teljesen fölösleges. E pont helyett az önképzésre kell kiváló gondot fordítani. Hazánk kereskedővilága két bajban szenved. Az öreg kereskedők, értem azokat, kik üzlettel bírnak, nem elég magyarok. Nem akarok félreírteni. Érzületben teljesen magyarok, legalább nem mondhatjuk az ellenkezőt; de nyelvben csak kivételesen és a magyar nemzeti kultúrától távol állanak. A kereskedők nagyobbára nem támogatják a honi irodalmat. Ha nem hiszik; nézzék meg a póstán, hány kereskedő járát magyar újságot; nézzék meg a szalonasztalt, hány magyar könyv ékeskedik rajta; nézzék meg a szépirodalmi folyóiratokat, hány magyar nyelvűt találnak köztük. A jövő nemzedék e panaszra nem fog okot adni.

A kereskedő ifjak más bajban szenvednek önhibájukon kívül. Nem bírnak kellő súlylyal a társadalomban. E tekintetben legsajátosabb helyzetben vannak. A tanulóosztály legléghőbb tagja is szalonképes; az iparosok saját körükben találnak helyet; a kereskedő ifju mindenütt *csak segéd*. Azt hiszem, hogy ennek főoka az, hogy állásuk nem engedi az alsóbb körbe való sülyedést, de műveltségük *aránylag* csekély volta meggátolja a magasba való emelkedést. Ezen a könyvtár okvetlen segíteni fog és valóban dicséretes eszme és még dicséretesebb tett volt annak önkényes felállítására, melylyel a ministeri rendelet is meg előzték. Az illető urak engedelmével egyet szeretnék megjegyezni: ne csak szépirodalmi könyvekre tegyenek szert, hanem fordítsanak kiváló gondot a természettudományi könyvek megszerzésére. E tudomány nálunk még diskreditálva van, és olvasóközönsége aránylag csekély, bárha a lelket az művelő leginkább, tágitja az ismeretkört és nemes élvezetet nyújt mindenkinek.

Remélhetőleg ez egyesület nem lesz olyan mint az a néhai, hova egy kereskedő-barátom szintén belépett, a ki nem szeretett soha olvasni és nem tudott billiardozni. Mikor az egyesületből kilépett olvasni akkor se volt kedve, de billiardozni kitünően tudott; oly ügyesen kezelte a dátkót, hogy laikus létemre ugyancsak megbámultam.

A kereskedő ifjaktól szivesen elbucszuva, szabadjon odafordulnom városunk legifjabb Mecénásához vagy Semseyjéhez. Ha pap lennék áldásomat küldeném *Rimay Lehelre*. Ujhelyi létemre büszke vagyok reá. A *Zemplén* mult száma elején a milleniumról volt szó, a végén az ujhelyi gim-

*) Talán csak nem!

Szerk.

náziumról, s én azt hiszem, hogy 1000 év múlva a terv meg fog valósulni. Kétkedésemet *egy eszme* oszlatja el: hátha a két dolgot egyesíteni lehetne? A milleniumot 1894 ben fogják megülni: legyen akkorára kész az ujhelyi főgimnázium! A pénz is begyűlhet. Ujhely tizezer lakossal bír, mindenik ad egy forintot, az 10,000 forint, találkoznak majd Rimayak, fél- és negyed-Rimayak a vármegye is ad, a kormány is ad — szóval a pénz is meglesz, csak legyenek adakozók.*)

Tekintetes Szerkesztő ur! Engedje meg, hogy utoljára szóljak egy ügyben, melyben eddig haszaltalan fáradtam. Három év óta kérem zsidó polgártársainkat, hogy szüntessék meg a középiskolák iránti közönyüket. A felszólalásoknak sikere nem volt, fiasokt vallottam. A cikkek íróját antiszemitának tartották, pedig Isten látja lelkemet, nem voltam az soha. Most utólszor szólok e tárgyról; utólszor, mert többé szükség a felszólalásra nem lesz, hiszen *Rimay* jó példával jött segítségül. Ösmerem a zsidókat, vagy, csákián mondva, az izraelitákat és tudom, hogy keresztény ember felszólalása sohasem sikertelen és *Rimay* L. majd meggyőződik, hogy nem hiába bizott a zsidókban. Igen, ők nem fognak hátramaradni abban a nemes versenyben, melynek főcélja a főgimnázium létesítése. Orthodox és nem orthodox sietni fog helyrehozni a mulasztást és teljesíteni fogják kötelességüket.

Már látom lelki szememmel Ujhelynek egyik impozáns épületét, melyben tudós tanárok osztják a tudományt, derék ifjak tanulnak a jövő számára, közkönyvtár is van az épületben, az épület oly szép — beh kár lenne, ha kártyákon állana csak! **Mikrosz.**

Hírek a nagyvilágból.

Vilmos német császár *Moltke* tábornagynak gyémántokba foglalt koronát adományozott. *Moltke* ezeltől 50 évvel kapta meg a „Pour le merit” rendet,

Stanley legutólsó afrikai expediciójáról irandó művének kiadási jogát 40,000 font sterlingért (400,000 ft aranyban) a londoni Sampson Lov cég vette meg.

Mennyibe kerülnek az európai uralkodók? Évenként kilencven millió forintba! Ebből kap az orosz cár 24 milliót, a török szultán 17 milliót, a magyar-osztrák király-császár 9 milliót, az olasz király 8 és 1/2 milliót, a porosz király 5 millió 800 ezer forintot, Anglia királynője ugyanannyit, a bajor király 3 millió és 100 ezer forintot, a svéd király 2 millió 300 ezer forintot, a belga 2 millió 100 ezer, a portugál 1 millió 900 ezer, a szász 1 millió 300 ezer, a dán 1 millió 100 ezer, a württembergi 1 millió forintot fizet királyának. A német alföldi király 800 ezer forintot, a badeni nagyherceg 700 ezret, a görög király 650 ezer forintot kap. A román király 620 ezer, a szerb 450 ezer a bolgár fejedelem 300 ezer forintot kap. Legszegényeb a kis Montenegro fejedeleme, a ki 60 ezer ft évi járadékát kénytelen beérni.

Hírek az országból.

Szabó Istvánnak, Homér Magyar fordítójának, Öfelsége a király a Ferenc-József-rend lovageresztjét adományozta.

A képviselőház karácsonyi szünete a vármegyék általános tisztújítása miatt is f. hó 13-án kezdődik s tart a jövő év jan. hó 8-áig.

Teleky Géza gr. belügyminister a képviselőháznak f. hó 4-iki ülésében terjesztette elő a pártok osztatlan tetszésével találkozott programját, melynek kimagasló pontjai: a közegészségügy, különösen pedig az egyiptomi szembetegség ügyének felkarolása; egy országos uj téboly-ház felállítás; a gyermekhalandóság csökkentése; a kített gyermekek életének megmentése; közigazgatási gyakorlati tanfolyamok létesítése; a közigazgatási bíróságok szervezése; az egyesületi és gyülekezési jog szabadságának biztosítása; a *közigazgatási rendszer államossítása*; a közigazgatási ügykörök hatóság ellenőrzéséről való gondoskodás; az országgyűlési képviselőválasztások alkalmával támadható pártszenvedély korlátozása.

Különlélek.

(Személyi hir.) *Balogh Irma*, néh. Balogh József zemplén rákóczi gkath. lelkész leánya, ki jelenleg Sáros megyében Margonyán postamesterből, abban a kitüntetésben részesült, hogy a 10 év óta működő hazai irónők arcképcsarnokában, melyet az Ország-Világ szerkesztősége ad ki, az ő arcképe is meg fog jelenni. A midőn az ifju tehetséges irónőnek, kit egyik csinos elbeszélésével a *Zemplén* 1887. évi naptárában volt szerencsénk a t. olvasó közönségünknek bemutatni, gratulálunk, abbéli meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy e kitüntetés csak fokozni fogja őt irodalmi tevékenységében.

*) Hál istennek — a szép példa nem maradt követés nélkül. Szerk.

(Képviselőválasztás.) *Péchy Tamás*, képviselő-elnök, a vm. központi választmányához f. hó 4-én küldött leiratával elrendelte, hogy *Zalay István* elhalálása következtében a mádi választókerületben a képviselő választás megtartása iránt a szükséges intézkedések megtévesenek. A vm. alispánja a központi választmányt, mely a választás határnapjának kitűzése fölött hivatott határozni, f. hó 11-én d. e. 10 órára hívta össze tanácskozásra.

(Ki a vivát?) *Zalay István* orszgy. képviselő elhalálásával a mádi kerületben megnyílt képviselőválasztás nagyobb mozgalmairól ezideig még nem szárnálnak a hírek. Ugy értesülünk ez idő szerint, hogy a választókerületben *Vicsmándy Ödön* vármegyének főjegyzőjét hozták kombinációba több irányból, aki a mandátumot az esetre, ha a pártok az ő személyében kölcsönösen megegyeznének, ellenzéki programmal hajlandó is volna elfogadni. Minden párt-színezettől eltekintve, a közügy barátai örömmel veszik e hírt; mert *Vicsmándy Ödön* a vármegye hasznos szolgálatában a közgazdátás terén szerzett gyakorlati ismeretei, elméleti képzettsége, a vármegyei közgazdászati tevékenysége, különösen mai nap, a midőn a közgazdátási reform kuszabón áll, a parlamentet egy tekintélyes munkaerővel szaporítaná, ki úgy az ország, mint választó kerülete érdekeinek sok hasznos szolgálatokat tehetne, eddig kifejtett közgazdászati tevékenysége szabadabb téren mozoghatna és érvényesülhetne. Valószínű, hogy ezen szempontok biztos döntő szereppel lesznek a központ elhatározására is, a honnan értesülésünk szerint ellenjelöltet a többi pártok sem szándékoznak *Vicsmándy* ellen állítani és megválasztása ellen akadályokat gördíteni. Ha ez irány a választókerület polgárainak politikai hangulatával találkozunk, a ciklusnak már különben is rövid tartamára szóló választás a pártharcok kikerülése és a kerület nyugalmanak megóvása mellett helyezhető kilátásba.

(Néh. *Zalay István*) porait *L. Bényén* f. hó 1-én d. u. 3-kor helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban. A temetési szertartást *Passlavszy Sándor* szerencsi r. k. plébános végezte. Képviselve voltak a temetésen az országgyűlés képviselőháza, a vármegye, a gazdasági egyesület, a mádi választókerület nagyközönsége, a szomszédos községek előjáróságai, kik mindannyian a legőszintébb szívvel osztoztak a *Zalay-családot* ért nagy fájdalomban. A gyászoló családnak küldjön az ég vigasztalást, adjon erőt a csapás elviseléséhez. Az elköltözöttnek áldás emlékére!

(Az ujévi gratulációk) megváltása napirendre került. A váltás-összegekből begyűlendő pénzkészlet ez évben is az árvaház-alap gyarapítására fog fordítottatni. Minthogy a jótékonyági adó e nemének lerovásától már nem idegenkedik közönségünk: a multak gyakorlatától eltérőleg most nem bocsátatnak ki gyűjtő-ívek. A begyűlendő váltásdíjak kezelését, nyilvános nyugtatását, rendeltetési helyükre leendő eljuttatását a »Zemplén« kiadói-vatala vállalta magára. A gratulációs névsora ez évi utolsó számunkban fog nyilvánosságra hoztatni. Az adakozásokat ezennel megnyitja 3 forinttal — a szerkesztőség.

(Műkedvelői színi előadás lesz) Ujhelyben f. hó 19-én, a nagy restauráció napján, az árvaház berendezési költségeinek fedezésére. Három, egy-egy felvonásos vigjáték: *Az első férj* — *Cravachon örnagy* és *Egyik olyan, mint a másik* fognak színrehozni. Szerepeket vállaltak: *Dókus Gyuláné* és *Thuránszky Lászlóné* urnők; *Chyzer Etelka*, *Csuka Jolán*, *Bernáth Irén* és *Boronkay Sarolta* urhölgyek; továbbá *Marschalkó József*, *Pintér Pista*, *Polányi Gyula*, *Rácz Ernő*, *Spilenberg Barna* és *Thuránszky László* urak. A próbák már javában folynak. Az előadás után, a kaszinó választmány által szívesen átnedvedett helyiségekben, tánc lesz, melyre külön meghívók nem adatnak ki. Helyárak: alsó- és középpályá 8 ft, felső pályá 6 ft, támlásszék 1 ft 50 kr., körszék és zártszék 1 ft, emeleti erkélyszék 50 kr., karzat 20 kr. A színházi jegy a táncsténn való részvételre is jogosít.

(Regále ügy.) A regálejog kártalanítási tárgyalásokra a pénzügyminiszter *Zemplénné* vármegye területére *Zeidler Károly* nagy-károlyi pénzügyi titkárt küldte ki. A tárgyalások, melyek előreláthatólag néhány hónapot vesznek igénybe, e hó 6-án vették kezdetüket és pedig *Ujhely* regále tulajdonosaival.

(*Miklós* napján) számosan keresték föl az ujhelyi piarista rendháznak vendégszerető főnökét, *Ormándy Miklós* dr. igazgatót, hogy őt névnapja alkalmából őszinte szívvel üdvözlőjék. A gimnáziumi ifjuság s énekkara már a névnap előestéjén tisztelgett szeretett igazgatójánál. A tanári kar *Miklós* napján testületileg adott kifejezést szerencsekívánatainak. Délben fényes ebéd volt a ház étkeztetésében, hol a rendtagok, a tanári kar és a vendégek nevében lelkes pohárköszöntők mondattak mikre az unnepeit meghatóttan válaszolt.

(A kender természetrajza.) *Ormándy Miklós* dr.-nak mult számunkban ösmertetett ily című dolgozata már elhagyta a sajtót. Az 55 oldalra terjedő, izléssel kiállított értékes műnek ára: 1 ft. Megrendelhető a szerzőnél S.a.-Ujhelyben. A szóban lévő mezőgazdasági ipar-növény természetrajzát

ösmertető művet melegen ajánljuk a vármegyei gazdasági egyesületnek erkölcsi és anyagi pártfogásába.

(Időjárás.) A vén december apó okulva kollegái rakoncátlanokodásán. *Télelő-hava* első napján tisztos pontossággal köszöntött be. Fehér palástjával az elmúlt hét első napjain beborított hegyet-völgyet; majd széjjellebbenté, hogy derült égről hideg napugár és ezüstkepu hold ragyogtassa a hópalást jegeceinek miriádait. A 0-on alól öt-hat fokos egészséges tiszta levegőben fagyos ufon csuszik a csengő-bongó szán, sikos gyalogjárón óvatosan lépeget a dolgai után látó vagy sétáló halandó apraja-nagyja és szinte jobb hangulattal; mert igazán, ha szép a tél, csak ilyen, de ennél szebb már nem is lehetne.

(Színészeti.) *Halmai Imre* színigazgató, aki Zombor sz. kir. városban működését befejezte, előadások tartatása céljából még a mult hónap 27-én kérvényt nyújtott be az ujhelyi főszolgabíróhoz. Folyamodása kedvező elintéztést nyert ugyan; de hogy a téli évadban a mi befűthetetlen színházunk falai között előadásokat tarthasson, — abban tamáskodunk.

(Az ujhelyi kir. törvényszék ügybeosztása) 1889. évi december hó 1. napjától kezdve. Elnök: *Hammersberg Jenő*. Elnöki titkár: *Hatvany László* kir. tvszéki joggyakornok, egyszersmind a fegy. bíróság jegyzője. *Polgari osztály*: elnök *Hammersberg Jenő* kir. tvszéki elnök Helyettes elnök: *Major István* kir. tvszéki bíró. Bírák: *Major István* az urbéri és rokontermészetu perek, házassági válóperek, felebbvitte kisebb polgári peres ügyek és némely polgári perek előadója, *Kolos Gyula* telekkönyvi előadó s a telekkönyvi törleési perek előadója. *Raisz Béla* a válto- és kereskedelmi ügyek, csődügyek, számadási- és a kötelmi jog körébe tartozó perek előadója. *Sziráky Barna* a hagyatéki hitbizományi és gondnoksági ügyek, örökösödési perek és csődügyek előadója. *Emődy Béla* a birtokperek és némely csődügyek előadója. Tanácsjegyzők: *Kun József* kir. tvszéki aljegyző. *Hatvany László* kir. tvszéki joggyakornok. *Pertárnok*: *Rácz Kálmán* kir. törvényszéki jegyző. *Polgari tanácsulések minden kedden és pénteken reggeli 9^{1/2} órakor tartatnak. Büntető osztály*: Helyettes tanácselnök: *Kulin Ödön* kir. tvszéki bíró. egyszersmind a járásbírósgoktól felebbezett vétségi ügyek s ügyvédök elleni panaszok előadója. Bírák: *Képes Gyula* a büntetőperek és ügyek előadója. *Raisz Béla* és *Emődy Béla* szavazó bírák. Vizsgáló bírák: *Keresztessy Lajos* kir. tvszéki bíró, *Lehoczky Sándor* kir. tvszéki aljegyző mint kiegészítő vizsg. bíró. Tanácsjegyzők: ifj. *Vállyi István* kir. tvszéki jegyző, *Rácz Ernő* és *Kálniczky Géza* dr. kir. tvszéki aljegyzők, *Finkey Pál* kir. tvszéki joggyakornok. Büntető tanácsulések és vég-tárgyalások hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton reggeli 9 órakor tartatnak.

(A törvényszékről.) Egy hallatlan, a bünkrónikában pártját ritkító bűnyüget tárgyalt le az ujhelyi kir. törvényszék f. hó 2-án, *Márki Mihályné* szül. *Gáspár Róza*, petrahai lakos bűnyüget. Ezen, az »ember« nevet valóban meg nem érdemlő női szörnyeteg, mivel gyermekei nem voltak, unoka testvéreinek, *Gáspár Máriának* törvénytelen gyermekeit, *Józsefet* és *Andrást*, édes anyjuk halála után 1888. évi március havában magához fogadta. A faluban csakhamar hire ment, hogy *Márkiné* a két kis fiuval rosszul bánik, őket üti, veri, éhez-teti. A hir valóban alapos is volt, mert a nagyobbik fiu, *Józsi*, husvét tájon a háztól megszökött s bolyongásai közben *Molnár Imre* sárospataki lakos reáakadván magához fogadta, míg a kisebbik a 3—4 év körül járó *Andris* továbbra is *Márkiné*nél maradt. Ezen a szerencsétlen kis fiu vitte véghez *Márkiné* a vérlázító kegyetlenkedéseket, melyek ez évi január hó 6-án a kis fiu életét kioltották. A nagy számmal összesereglett tanuk, kiknek mindenike most egy-egy közvádloként szerepelt, hallatlan dolgokat tártak fel az igazságszolgáltatás sorompói előtt. Igazolva lett, hogy *Márkiné* a kis fiut, a köztudomás szerint is rendkívül hideg télben, sokszor naphosszat, majdnem meztelenül az udvaron hagyta dideregni: volt rá eset, mikor a gyermeket egy hideg félszerbe zárta s reggeltől délutánig ott tartotta, e mellett a kis gyermeket a legszükségesebb táplálékkal sem látta el s ha a jószívű szomszédoktól, éhségtől elcsigázva esengett és kapott kenyeret, *Márkiné* azt tőle elvette s a kis fiut kegyetlenül agyba-főbe verte és rugdosta. *Karácsony* tájban a kis fiut vékony ruhában és meztelen lábakkal magával vitte a »Kengyel« erdőbe s itt, mivel a kinoktól gyötörtetve sirni kezdett, egy fához vágta s ott akarta hagyni az erdőben, de e szándékában az arramenők megakadályozták; ekkor aztán a gyermeket maga előtt taszigálta, úgy, hogy ennek meztelen lábából a vér csorgott a hóra. Ez eset után néhány nap mulva a kis fiut csikorgó hidegben s a pitvarban a *Bodrogból* hozott jéghideg vízzel végig öntötte s egy szál ingben a hideg kamarába helyezte, anyjakat pedig, ki a gyermekekre meleg ruhát akart adni, a házból kilökte és becstelenítő szavakkal illette. A szegény kis fiunak még haldokló állapotában sem hagyott nyugtot; mivel a világosság felé fordult, füleinél fogva megragadta s fejét oly erővel verte a falhoz, hogy az

vérezni kezdett. Ugyan az nap látták a tanuk, hogy a kis fiu éhségében a fekhelyéül szolgáló gyékényt rága s teste telve volt ütési és rugási nyomokkal s lábujjai mind el voltak fagyva. Midőn a kis fiu hullája felbontatott, a gyomorban egy darab gyékény kákan kívül semmiféle más táplálékot nem találtak, a bőr alatt nyoma sem látszott a zsirszövetnek. *Márki Mihályné* mindvégig konokul tagadta, hogy a fent leirt kegyetlenségeket elkövette volna. Miután azonban a számos tanuk egybehangzó vallomásai a szivtelenséget napnál fényesebben kiderítették, a kir. törvényszék *Márkinét* — minthogy tagadásával szemben az ölési szándék nem volt igazolható, halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt nyolc évi fegyházra ítélte.

(*József főherceg reggelije*.) *József főherceg* tudvalevőleg igazi magyar reggelit evett eddig, minden aldott nap füstölt szalonát, jól megpaprikázva. Most azonban a főherceg beteges s az orvosok úgy találták, hogy paprikás szalona meg az erős kávé, melyet melléje iszik, nem való beteg embernek. A paprikás szalona tehát egyelőre letűnik a főherceg asztaláról, vele együtt az er's kávé is. Lesz azonban a reggelin mégis valami magyarar specialitás; *tokaji assu*. Orvosi rendelés szerint ezt issza most a főherceg minden reggel kétszersülthöz. Reméli azonban, hogy nem sokára visszatérhet újra a paprikás szalonához.

(Bál.) A kassai m. kir. gazdasági tanintézet hallgatósága »segély-egylet«-ének javára 1890. évi január hó 18-án zártkörű bált rendez a »Schalkház« szálló nagy termében, báró *Balassa István* urnó ömeltősége védnöksége alatt. Rendező-bizottsági elnök: *Tripolszky László*; alelnökök: gróf *Teleky Mihály* és *Idranyi Endre*; pénztáros: *Szemeré Gáspár*; ellenőr: *Koós Károly*; jegyző: *Ivántsy Aladár*.

(Fogyasztási adó.) A szesz-, bor-, sör-, husfogyasztási adók bérlése és kezelése még folyton nagy izgatottságban tartja az ujhelyi érdekköröket. Közelebb a korcsmárosok egy küldöttsége járt fönt a pénzügyminisetről oly célból, hogy a szeszfogyasztási adóberlet beszedési joga, melyet a takarékpénztár nyert el, a megajánlott évi bércrt reájok ruháztassék; kérelmök azonban aligha dől el inyök szerint, mert azóta a takarékpénztártól igyekeznek a jogot alberletbe venni, illetve az adófizetés arányára nézve egyezsége jutni. A parmanens tárgyalásoknak eddig határozott eredménye nincs. A város képviselőtestülete az elmúlt héten ismét ülést tartott, a fogyasztási adóberletek tárgyában és elhatározták, hogy azok kezelésének a városra ruházását a pénzügyminisetről küldöttségileg fogják kérelmezni. Akár mint történjenek a dolgok, annyi bizonyos, hogy a végletekig felcsigázott adófizetések levét mi, fogyasztók isszuk meg.

(A magyarországi kegyes tanítórend) névtáranak az 1889/90-ik tanévre szóló egy példánya szerkesztőségünkhez beklüdtetvén, abból köztudomásra hozzuk, hogy a hazafias szellem s hazánk földjén legnépesebb rend tagjainak jelenlegi létszáma 353; ezek közül a rend szellemi és anyagi ügyeinek középponti vezetésével foglalkozik 11, érdemesült tanár 30, a tanügy terén működik 206, gyöngélgedő 2, a tanári pályára előkészül 114. Van a rendnek 12 főgimnáziuma, 3 nagy-gimnáziuma, 9 kis-gimnáziuma és 4 elemi főiskolája. A mult iskolai év folyamán 7523 tanulóifjut részesített közoktatásban. Rendes tanár 160 (ezek között 20 tudori ranggal) helyettes tanár 29, elemi iskolában tanító 9. Egyetemi nyilv. rendkívüli tanár 2, egyetemi magántanár 1. A Ferenc József-rend lovagja 1, az arany-éremkereszt tulajdonosa 1. A rend által ideiglenesen alkalmazott és díjazott világi tanárok, illetőleg tanítók száma 28. Rózsahegy városának diszpolgára a rendtagok sorából 2. *Zempléni* születésű 7 és pedig *Krasznapolszky József* S.-a.-Ujhelyből, I. éves tanár-jelölt a kolozsvári *Ferenc József* egyetemen; *Magyar Elek* Barancs-ról, hittanhallgató Nyitrán a rend hittani intézetében; *Majoros József* S.-a.-Ujhelyből, főgimnáziumi tanár Veszprémben; *Novák Béla* Tokajból főgimnáziumi tanár N.-Károlyban; *Sebes János* Ujhelyből gimn. tanár Titán; *Szépkeuthy Mihály* K.-Helmecsről, VIII-ik osztályu stúdés Kecskeméten; *Sztach Sándor* N. Azarból, hittanhallgató Nyitrán. Elhunytak 1888. nov. 1-től 1889. nov. 1-ig 12-en.

(Lakodalom) *Oross Péter* bodrog-olaszii g. kath. tanító mult hó 26-án vezette oltárhoz az ottani volt körjegyzőnek művelt leányát, *Balogh Mariskát*. — Ugyanott *Pap Lajos*, ev. ref. tanító e napokban lépett házasságra a uradalmi volt főerdésznek kedves és szép leányával *Ház Irmával*.

(Gyermekgyilkos anya.) *Klima Anna* lagmáci 20 éves megesett leányzó, saját vallomása szerint a mult hó 27-én reggel a *Bodrogra* ment vizért; utközben lakásától a második ház előtt fájdalomtól meglepetten gyermeket szült. A kisdedet kendőjébe burkolva a ház fala alatt hagyta, ő maga pedig, amint beszéli, vizért ment. Mikor visszajött magzatát már nem találta, hanem helyette kutyákat látott a házkörül, melyek valószínűleg a gyermeket elemésztették. — Ez a szivtelen anya vallomása, ami annyira magán hordja a hazugság bélyegét, hogy hatósági nyomozást provokált. Majd kiderül, vajjon az ebek

éhes gyomra, vagy pedig ami alaposan föltehető, a Bodrog hullámsírja fogadta-e be az ártatlan gyermeket?

(Vámos-Ujjaluból írják), hogy a község utcáját, mely ezelőtt sáros időben járhatatlan volt, községi közmunka erővel pompásul rendbehozták. A kövel szépen betertett utca most vetekedik az ország útjával. A szomszédos községek róla példát vehetnek. Levelezünk az utépítésnek sikeres végrehajtásáért *Törssök Endre* községi jegyzőt dicséri.

(Zugiskola.) *Laudon Jozsi*, Galiciából Bodrog-Kereszturba vetődött huszet-zsidó, ottan zugiskolát nyitott s tanítványának számát hat hét alatt felvitte 15-re. A szent bokhert ajánljuk a j. főszolgabíró úgyszeretetébe.

(Elfogott oláhcigányok.) B. Olasziból értesítnek, hogy az abauj-szántói csendőrségnek egyik fáradhatatlan őrájára e napokban ellátogatott B. Olasz községbe. Az ott állandóan tartózkodó Juhász János nevezetű cigányt s a nála talált cimborákat motozás és vallatás alá fogta. Csakhamar napfényre kerültek 30 pár csizma, vászon, liszt, szalámi és hasonló portékák, melyek az udvaron voltak elásva. Míg a vallatás tartott, egy cigány a husz közül eltűnt s mint később kiderült a szőlőhegyen járt s ott egy pásztor-kunyhót gyújtott fel, a melyben hihetőleg lopott tárgyak voltak elrejtve. A rablásból élő cigánybandát párosával megvasalva bekisérték a tokaji járásbíróhoz.

(Gyermekek réme.) *Velyopolya, Udva és Rovna* homonnai járásbeli községekben a difteritisz járványszerűleg lépett fel.

(Szélhámos.) Bacskóból írja panaszkodva a bíró, hogy náluk nem régiben egy magát szalánczi lakosnak hazudó egyén fordult meg, s házról-házra járva jutányos áron buzaszalmát kínált megvétele s több bacsikói gazdától előpénzt is vett föl. De mily nagy volt a szegény bacsikóiak megbotránkozása, mikor a névtelen iparlovag által kitűzött helyre mentek a szalmaért s ottan egyebet levégnél nem találtak.

(Közép-Hegyaljáról) írják, hogy a szőlőgazdaságot folytató ottani kisbirtokosság a leg-sanyarubb viszonyok között tengődik. A filoxerától megkímélt és a kegyetlen eső által megdézsmált szőlőtermését máig sem bírta értékesíteni. A hitelbe vett és drága hordókba szűrt boroknak nem akad vevője. A 26 grádusú parasztborkokban az összebeszelt borkupecsek csak úgy piszkálnak, s ha hordójáért 16—20 ftot adnak is, kikötik, hogy a hordó 135 literes legyen, s még azonkívül 10 litert töltelékül kívánnak. Ily körülmények közt nehéz szívvel lesik-várják ott az emberségesebb borkupecseket.

(Lakodalmi bucsuztató) T... községből írják, hogy ottan a minap egy lakodalmas háznál a szegénysorsu vőlegényt edesanyjától a násznagy szivrehatóan bucsuztatván, többek közt így szólott: »Tisztelt vőlegény ur! Kívánom, hogy a milyen keservesen nevelt az edes anyád, olyan keserű kenyeret egyél te is az életben, — s végre kívánom, hogy az ég áldjon meg téged úgy, a mint Noé megáldotta az ő hollóját, s amint az a holló többé vissza nem tért a bérébe, te se jöjj többé soha vissza a szülőanyád házához. — Amen!»

(A hurka mint iskolai bizonyítvány.) A s... i iskolában, írja levelezünk, a hol a heti regráció rendszerint szerda és szombat délutánja, továbbá a heti és országos vásárnapok, ugyszintén a ruhamosás és a sertés ölés napjai — egyik nebuló azzal a kéréssel fordult tanítójához: engedje meg neki, hogy másnap sertésölés alkalmára honmaradhasson. A tanító beleegyezett, de kikötötte, hogy az iskolából való elmaradás okát szülei bizonyítvánnyal igazolja. Ugy is történt. Az értelmes mama, ki sok dolga miatt írni nem érkezett, *bizonyítvány helyett friss hurkát és kolbászt* küldött a tanító urnak. A tanító akceptálta a bizonyítványt, habár a pecsét (egy flaskó jó ürmös) hiányzott is arról.

Irodalom.

Almanach.

A Mikszáth-féle *Almanach* váratlanul fényes sikert aratott első föllépésével s ma már a legnépszerűbb szépirodalmi könyv Magyarországon. A magyarázat igen egyszerű: az Almanach a régiebb és újabb írói nemzedék legjobbjainak a *találkosója*. S mert valamennyi nem találhat helyet egyszerre, minden esztendővel újabb meg újabb, a község előtt azonban nem ismeretlen név vegyül a régiek közé. Minden esztendőben 14—15 elbeszélő találkozik az Almanachban s mesél egy nálunk szokatlanul nagy számú közönségnek. A magyar írók az Almanachba a *legszebb* dolgukat írják meg a *legszebben*, a legtöbb gondal. Előtte van az 1890-re szóló Almanach, a harmadik évfolyam e nagybecsű vállalatból. (Egyetemes Regénytár V. évfolyam V. és VI. kötete. Singer és Wolfner kiadása. Ára diszkótésben 1 forint.) Mindjárt kellemesen lep meg, *Mikszáth* szellemes előszava után *Jókai*, a magyar köl-

tők fejedelme. Ő nyitja meg a sort. Jókai után mindjárt egy fiatal leány: *Tutsek Anna* jön. A szerkesztőtől mindenestre szép figyelem volt, hogy a nagyobb község előtt most először föllépő fiatal leány kezét a Jókai kezébe teszi. Am hogy magára is biztosan menne, azt mindenki el fogja ismerni, a ki elolvassa a *»Reggeltől estig«* című költői szép novellát. Új név e helyen a *Murai Károlyé* is de pompásan beillik az előkelő társaságba. Új név: *Fusth Zsigmond* is, a ki »A két Ernesztiná«-jával elárulja, hogy nemcsak élelslátásu megfigyelő, de ügyes elbeszélő is. Nemcsak színez, de mesél is s alakjai valósággal el vannak lesve az életből. A régi gárdából *Vadnai Károly* lyal találkozunk. A hölgyvilágot, *Tutsek Annán* kívül, *Benicskyné-Bajsa Lenke* és *Gyarmathy Zsigáné* képviselik. Most jön a fiatal gárda: *Petelei István* a rajzok kitünő mestere (Az öreg legény), *Tóth Béla* az ő *Gülbabájával*, aztán *Bárony István*, a »Szabad ég alatt« írója, ki nemcsak a leírásokban, de a mesélésben is nagyihirtelen elsöndörítő íróvá lett, *Rákosi Viktor*, kit sokkal jobban ismernek *Sipulus* néven. *Hevesi József*, ki ezuttal egy jóízű humoros történettel mutatja be magát — s legeslegvégül a szerkesztő *Mikszáth*: »Jus gladii« c. pompás történetével. Természetesen úgy illett hogy a szerkesztő maradjon utolsónak. Könnyű neki, ugyanis tudják róla, hogy nem utolsó!

A község köréből

— Alak s tartalomért a beküldő felelős. —

Nyilvános nyugtató.

A b.-zsadányi tűzkárosultak felsegítésére a tokaji járási főszolgabíró urtól késpzénzben 62 ft 86 krt vettük, mely összeghez járult S.-a.-Ujhely város és a s.-a.-ujhelyi járás községe. Fogadják ugy a nemes szívről adakozók, élén derék és lelkes szolgabíróival együtt, valamint a szegény-népünk javáért annyira fáradozó Zemplén vármegye nagyérdemű alispánja is hálás köszönetünk nyilvánítását. Végre, midőn vármegyénk többi járások tekintetes főszolgabíró urakat is a további könyörödmányok gyűjtésére alázatosan kérnénk, tisztelettel maradunk

Bodrog-Zsadányban, 1889. nov. 30-án.

A segélyző-bizottság:

Kárpáti Péter,
községi tanító.

Szabó András,
községi bíró.

TANÜGY.

Rimay Lehel cikke, mely lapunk mult számának ebben a rovatában jelent meg, nem maradt visszhang nélkül. Három helyről is felelték rá s mindenütt éljennel végzik. *Mikross* munkatársunk a fővárosból sietett »Ujhely Semseyének« gratulálni. Városunknak egy másik lelkes polgára becsületes kereményének megtakarított garasából nyújt két kézzel, hazafias szívrrel, teli marokkal áldozatot a közmívelődés oltárára. A szülők körében is élénk mozgalom indult meg, amely üdvös eredményekkel kecsegtet. Ime a megörvendezett levelek:

I.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Becses lapja f. évi december 1-i számában *Rimay Lehel* polgártársunk 100 forintot ajánlott fel a s.-a. ujhelyi gimnáziumnak 8 osztályúvá léendő kiegészítése céljára, s ezzel egyuttal véleményünk szerint oly ténnyel vitte a dolgot, a mely a sikert legjobban van hivatva biztosítani.

Éppen azért az általa megkezdett uton kell folytatni a dolgot, mert a tett mindenféle értekezleti dikciónál ékebben szól. Ha azt akarjuk, hogy legyen valami a dologból, ne annyira anketizzunk, mint inkább tegyünk. Indítsunk mozgalmat ez ügyben; válasszunk egy közbecsülésben álló férfit, ki annak élére álljon. Az ügyért lelkesedő polgárok, kik anyit, mennyit képes, írjanak alá; különösen pedig azok a szülők, kiknek fiai az intézet tanulói, a legtöbbet kell hogy tegyenek, mert ha fiaik az itteni gimnáziumból kikerülve, a 7. és 8. osztály frekventálása céljából más helyre lesznek kénytelenek menni, ugy is igen sok költséget okoznak.

A további teendőkről ezután lehet későbbben beszélni, de az első dolog, hogy az arra illetékes körök meggyőződjenek arról, hogy S.-a.-Ujhely városnak és vidékének községe igenis akarja, hogy az intézet kiegészítették és tesz is anyit, amennyire képes.

Zemplénvármegye a mágnások vármegyéje! Mágnásaink egy közmívelődési intézet létrehozatalának eszméjétől bizonyára nem fognak idegenkedni. Nem fognak egy kiáltó közszükséggel szemben a passzivitás terén maradni.

Ugyszintén izraelita polgártársaink sem, akik tényleg igen nagy mértékben veszik igénybe az intézetet.

Álljon tehát élére egy férfi a mozgalomnak s vezesse azt hévvel, buzgalommal és energiával. De hát ki legyen ez a vezérférfi?

Nem kell keresgélni társadalmunknak e kimagasló alakját. Régen birja már őt Zemplén, azt a tevékenységéről, ősmert minden szép és nemes iránt lelkesedni tudó, akarakterős és fáradhatatlan szorgalmu férfit *Chyser Kornél* dr. vármegyei főorvos személyében, aki ha élére álland a mozgalomnak, rövid egy pár év alatt, talán hamarabb is, siker fogja koronázni munkánkat.

Ime rámutattunk a mi emberünkre*) s e sorok által egyenesen felkérjük őt, hogy a további teendőknél legyen vezérünk s nemes buzgalomával támogassa ügyünket.

Több érdeklődő szülő.

II.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Becses lapjának f. évi decemb. 1 én megjelent számában a tanügyi rovatban olvastam egy a közmívelődés hatásos előmozdítására irányult becses cikket, melyre vonatkozólag nem mulasztatom el egyrésztől azt, hogy az illető férfinak, *Rimay Lehel* polgártársamnak, ki a s.-a.-ujhelyi gimnázium kiegészítésére a saját maga iniciatívájából 100 forintot feláldozni hajlandó, mint jó hazafinak e nemes tettéért köszönetet mondjak; másrésztől pedig és tekintettel arra, hogy először szép és nemes célért küzdünk általában polgárerénységünkben, — másodsor, hogy városunk helyzete geográfai középpontisága, a város és vidék értelmiségének egyenes óhaja és egy régen érzett hiány pótlása oly argumentumok, melyek elől zárt zsebekkel kitérni nem lehet: én is ezenel *kötelesség* kijelentem, hogy a gimnázium kiegészítésének szent ügyére a magam részéről 200 forintot áldozni kész leszek**) mihelyt a reális lépések az építkezések foganatosítására az illetékes körök által meg fognak tétetni.

Azt hiszem, hogy drága hazánk szellemi nivójának emelésére legszentebb kötelességem teljesítem akkor, a midőn egy csonka gimnázium kiegészítése céljából becsületes kereményemnek megtakarított fillereit pusztán csak abból az am biciól ajánlom fel, hogy fiaink, leendő férfiai és oszlopai hazánknak, teljes kiképzésüket a *szülők szemei előtt*, születésük helyén, kellő gondozás és ellenőrzés mellett végezhesék bel!

Bánóczy Kálmán.

A bodrogközi ált tanítói kör rendkívüli gyűlését a kir.-helmezi izr. iskola tantermében f. hó 2-án tartotta meg. A tagok, egy-kettő kivételével, megjelentek. A tisztújítás eredménye ez: elnök *Lukács István* kir.-helmezi r. kath. tanító; jegyző *Fischer Ármán* kir.-helmezi izr. tanító; könyvtáros és pénztáros: *Horkay Gyula* bolvi r. kath. tanító; bizalmi férfiak: *Maricz Endre* perbenyiki községi tanító, *Lábas Endre* l.-polyáni ref. tanító és *Strebeószky Izaiás* zétényi r. kath. tanító. A szükséges tuvar és rapidij kiutalványoztatásáért a kellő lépések megtétettek s határozatba ment, hogy a gyűlések ezentul mind'g Kir.-Helmezen tartassanak. F.

*) A választás szerencsés voltához gratulálunk! Szerk.
**) Éljen! Szerk.

KIMUTATÁSA

a zemplénvármegyei nyilvános közkórház 1889. évi nov. havi beteg-forgalmának.

1889. okt. 30-tól ápolás alatt maradt	1889. nov. 31-ig újonnan felvett	Ápoltak összege	Ezek közül elbocsátottak				Összes fogyatékos	A hó végével ápolás alatt maradt	Az ezen idő alatt felmerült ápolási napok
			Gyógyulva	Javulva	Gyógyulatlanság	Meghalt			
25	53	78	32	—	—	3	35	43	843

Tokár József,
alorvos.

Dr. Schön Vilmos,
főorvos.

Nyilt-tér.)*

Nyilatkozat.

Alolított, azon alhiresztelésekkel szemben, melyeket rólam S.-a.-Ujhelyben és Sárospatakon terjesztettek, s melyekkel becsületemben megsérteni s a község előtt kompromittálni akartak, a község s collegáim tájékoztatása végett azokat aljas rágalomnak s alávaló koholmányoknak nyilvánítom.

Demién Zoltán,
III. é. joghallgató.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH JÓZSEF.
Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**
Kiadótulajdonos: **ÓZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.**

valami
fűszerk

Jobb
Olcso

tendő.
Berg
személye
nac-nem
maznak,
Cognac-f
gyógye
fogva vá
cég gyár

KA

gyanánt s
A
ket alkalm
Ángyán t
tanár, K
Réczey ta
Albert, u
tanár, u
lav, udva
Oser, eg
tanács. t
Vala

Kapható

Raktár

Raktár

Kincse

Tk. 37

közírté
Kmezt
elleni 9
hajtási
kir. jbir
a bacsik
ugyszint
Kmezt
névére
az árve
elrendel
évi dec
a közsé
állapítot

nak 10
1881. é
számítot
kelt ig
dékkepé
az 1881
bírósgy
mervény
nál 188

438
89. vg

ro2. §-a
kir. kere
a buda
kir. jbir
és Horn
ger testv

Eddig még fölülmulthatatlan.
Maager V.-féle
 valódi tisztított
CSUKAMÁJOLAJ
Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi autoritások által megvizsgálva, könnyű emészthető hatása végett gyermekek részére is, különösen ajánlható; mint legtisztább, legjobb, legeredtebb és általános elismert leghatásosabb gyógyszer mell- és tüdőbetegség ellen, gümő, sömör daganatok, bőrkiütések, mirigybetegség, gyöngeség stb. ellen.

1 üveg sárga olaj 1 frt, 1 üveg fehér olaj 1 frt 50 kr.

Kaphatók a gyári raktárban:
Bécs, III. Bez. Heumarkt Nr. 3.
 valamint valódi minőségben Ausztria-Magyarország gyógyszerüzeteiben és minden nagyobb fűszerkereskedésében.
Sátoralja-Ujhelyben: csak Zlinszky J. ur gyógyszerüzetében.

Hirdetés.

A ladmóczy közbirtokosok regáléja, a mely áll: mész- és halászati jogokból, ezeknek hasonvétele árverés útján, a községi bírónál, **f. évi december hó 22-én d. u. 2 órakor** ki fog adtatni, a következő 3 évekre. A kivenni szándékozók 100 ft bánatpénzzel legyenek ellátva.
Kelt Ladmóczon, 1889 dec. 5.

Kassay Gábor,
 k. b. elnök, ujhelyi lakos.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar kir. államkincstár végrehajthatónak Fabianek Vilmos mint Csérei Károlyné Balogh Karoli végrehajtható jogutóda elleni 60 frt 41 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró) területén lévő S.-a.-Ujhely község határában fekvő a s.-a.-ujhelyi 850. sz. tjkvben (2668-2670) és (2665-2667.) hr. sz. a. Fabianek Vilmos tulajdonánál jegyzet káti szőlőre az árverést 2024 ft-ban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi december hó 16-ik napján délelőtti 9 órakor S.-a.-Ujhelyben a kir. törvényszék mint tkkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 202 ft 40 krt készpénzben, vagy az 1881-dik évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november 1-én 3333. szám a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál, 1889. évi július hó 18-ik napján.

Kolos,
 kir. törvényszéki bíró.

EGÉSZSÉGET
COGNAC naturel
 elmozdító
BERGER VOLK & CO
WIEN

Jobb Olcsóbb
 a francia Cognac-neműeknél, melyek többnyire — a charente borvidékek elpusztítása folytán — egészen vagy részben szeszből készítettnek.
 a valóban borból előállított, de korántsem jobb francia Cognac-neműeknél is, mivel ezekért üvegenként 1.60 frtnyi vám és szállítási költség fizetendő. Miután
Berger, Volk és társa Bécsben, személyesen jól állanak az iránt, hogy az általuk gyártott Cognac-neműek más mint borból desztillált Alcoholt nem tartalmaznak, ez utóbbiak már ezen körülménynél fogva minden egyéb Cognac-fajtáknak akár mint élvezeti szerek, különösen pedig **gyógyeólokra** elbőre vonandók. E kettős tulajdonságuknál fogva valamint izlésteljes adjusztálásuk miatt a fentnevezett cég gyártmányai különösen alkalmasak

KARÁCSONYI vagy UJÉVI
 ajándékok
 gyanánt szolgálni.

A Berger, Volk és társa által gyártott Cognac-neműket alkalmazták és ajánlják a következő tekintélyek:
Ángyán tanár, Kétil tanár, Késmárcsy tanár, Korányi tanár, Kovács tanár, Lumntzer tanár, Möller tanár, Réczey tanár, Stiller tanár, Tauffer tanár, Budapestben.
Albert, udvari tanácsos tanár, Billroth udv. tanács. tanár, Braun Károly, udv. tanács. tanár, Braun Gusztav, udvari tanács. tanár, Chrobák tanár, Kahler tanár, Oser, egészségügyi tanács. tanár, Schnitzler, korm. tanács. tanár, Winternitz osász. tanács. tanár, Bécsben
 Valamint a bel- és külföld más kiváló tanárai.
 Kapható minden nagyobb esemege- és fűszerárú kereskedésben és gyógyszerüzetben.
Raktár: Bécsben, I. Weiburggasse, 2. sz.
 (a Kärntnerstrasse sarkán.)
Raktár S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos, Kincsesy Péter, és Zlinszky József uraknál.

Tk. 3724/1889. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a királyi államkincstár végrehajthatónak Kmezc János és neje Kalapos Borbála végrehajtható elleni 90 ft 47 1/2 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a k.-helmecei kir. járásbíró) területén lévő, Bacska községe határában fekvő a bacskai 58. sz. tjkvben A. I. 1-17. sorsz. a. Kmezc János, ugszintén Kmezc Károly Borbála jogán Kmezc János, Kmezc István nagykoru, Kmezc József és Julianna kiskoruk nevére jegyzet 4/3-ad bel- és kütelekre 43/a. öi. sz. háza az árverést 977 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi december hó 13-ik napján délelőtti 10 órakor Bacskában a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 977 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszter rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint tkkvi hatóság nál 1889. évi július hó 18-ik napján.

Képes Gyula, kir. tvszki bíró.

438.
 89. vgh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. kir. keresked. bíróságnak 40474., 41833., 40475., 204619/89., a buda pesti kir. keresk. bíróságnak 13600/89., a s.-a.-ujhelyi kir. jbir óságnak 2906., 2690/89. sz. végzéseivel Fuchs Meindl és Horn A. J. Mayer, Első magyar kötőszővőgyár, Leszberger testvérek, Vilhelm Linczel felperesek részére Irányi és

Nebez alperesek ellen 301 ft 30 kr., 58 ft 28 kr., 120 ft, 119 ft 15 kr., 65 ft 27 kr., 114 ft 25 kr., 47 ft 43 kr. s jár. erejéig elrendelt kiel. végrehajtás folytán nevezett alperestől S.-a.-Ujhelyben, 1889. évi május hó 29-én lefoglalt s 1390 ftra becsült ingóságokra a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 3555/89. sz. küldő végzése folytán az árverés elrendeltétvén, annak a helyszínén, vagyis Sátoralja-Ujhelyben, alperes bolthelyiségében leendő megtartására határidőül 1889. évi december hó 10-ik napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt bolti cikkek, s egyéb különféle ingóságok az 1881. 50. törvénycikk 107. és 108. §§-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adtatni.

Felhivatnak egyttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulirt végrehajtónál az 1881. 60. t. cz. 111. §-a értelmében a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.
 Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1889. évi nov. hó 26-ik napján.

Pál Lajos,
 kir. bir. végrehajtó.

618/1889. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. kir. keresk. törvényszéknek 45170., a s.-a.-ujhelyi kir. törv. széknek 2570., a s.-a.-ujhelyi kir. jbiróságnak 2043., 2042., 2044., 2212., 3387., 3364/89. sz. a. végzéseit folytán A. J. Brandl és Schömmvald Rund, Fuchs Meindl et Horn. E. J. Mayer, Első szővő-kötőgyár, Voehel és Drecher felperesek részére Irányi és Nebez alperesek ellen 107 ft 93 kr., 84 ft 3 kr., 301 ft 30 kr., 58 ft 28 kr., 120 ft, 119 ft 15 kr., 65 ft 27 kr., 230 ft s jár. erejéig elrendelt kiel. végrehajtás folytán nevezett alperestől S.-a.-Ujhelyben, 1889. évi ápril hó 15-én lefoglalt s 520 ftra becsült ingóságokra a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 4871/89. sz. küldő végzése folytán az árverés elrendeltétvén, annak a helyszínén, vagyis S.-a.-Ujhelyben alperes bolthelyiségében leendő megtartására határidőül 1889. évi december hó 11-ik napjának délelőtti 8 órája tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt bolti cikkek, felszerelvények s egyéb különféle ingóságok az 1881. 50. t. c. 107. és 108. §§-ai szerint a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adtatni.

Felhivatnak egyttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulirt végrehajtónál az 1881. 60. t. cz. 111. §-a értelmében, a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.
 Kelt S.-a.-Ujhely, 1889. évi nov. hó 26. napján.

Pál Lajos,
 kir. bir. végrehajtó.

Tk. 5096. sz. 1889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a cs. és kir. katonai kincstár végrehajthatónak Deák András (kinek neje Szabó Mária) végrehajtható elleni 103 ft 41 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a kir.-helmecei kir. járásbíró) területén lévő Leányvár községe határában fekvő a leányvári 41. sz. tjkvben foglalt 129., 130. hrsz. curialis zsellérségi belhely és 51. öi. sz. háznak, továbbá 368., 336. és 412. hr. külirtoknak Deák András (kinek neje Szabó Mária) illető földhasznvételi és felülepítmenyi tulajdon jogára az árverést 306 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi december hó 17-ik napján délutáni 3 órakor Leányvár község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 306 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 41-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt i. m. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál, 1889. évi szept. hó 10-én.

Kolos,
 kir. tvrsz. bíró.

FK. 1948. szám
 1889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbíró mint telekkvi hatóság közhírré teszi, hogy Karfunkel Fülöp végrehajthatónak és Lopatnyik Jánosné, a zebegnyői gkath. egyház pénztára, Markovits Mayer csatlakozott végrehajthatónak, Roncsinszky József végrehajtható elleni 90 frt, 261 frt, 120 frt és 82 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a gálszécsi kir. járásbíró) területén lévő Tőke-Terebes községében fekvő, a tőke-terebesi 533. sz. tjkvben 2461. hrsz. ingatlanból 1/30-od részben Roncsinszky tulajdonánál felvett birtokjuttalékára s azon épült 393/b. öi. sz.

háznak felére az árverést 866 ft 50 krtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi január hó 3-ik napján d. e. 10 órakor Tőke-Terebes község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 866 ft 50 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszter rend. 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a gálszécsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságánál, 1889. évi okt. hó 2-án.

Nádas, kir. albiró.

Tk. 1949/89. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Gálszécsi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Künsztlinger Mór végrehajthatónak Kaszárda János és Kaszárda Pál végrehajtható elleni 39 ft tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a gálszécsi kir. bíróság) területén lévő Szécs-Keresztur határában és községében [fekvő a sz.-kereszturi 133. sz. tjkvben foglalt 447., 571., 647., 648., 661., 394/31., 362/49., 364/31., 390/24. hr. sz. ingatlanokból végrehajtható Kaszárda János és Kaszárda Pál tulajdonánál felvett birtokjuttalékaira 269 ft 57 kr., továbbá az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-ának d) pontja alapján a sz.-kereszturi 207. sz. tjkvben foglalt 307. és 308. hrsz., s 12/50-od részben Kaszárda János, 12/50-od részben Kaszárda Pál végrehajtható Kaszárda János, 12/50-od részben Kaszárda Mihály, 3/50-od részben Kaszárda Mihály, 4/50-od részben Kaszárda Anna és 4/50-od részben Kaszárda Erzsébet társulajdonosok tulajdonánál felvett ingatlanra az árverést 422 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi december hó 23-ik napján d. e. 10 órakor Sz.-Keresztur község bíróságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 269 ft 57 krt és 42 ft 20 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelz. árfolyammal számított s az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságánál, 1889. évi szept. hó 19-ik napján.

Nádas, kir. albiró.

16095. sz. A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.
 III. 1889.

ÁRVERÉS.

Allami italméresi adók, esetleg a kizárólagos italméresi jogosultság kibérlése iránti
ÁRVERÉS.
 A sátoralja-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi miszerint az 1888-ik évi XXXV. t. cz. értelmében, az alatt nevezett községek területén, az **italméresi adó beszedési joga, esetleg a kizárólagos italméresi jogosultság** 1890-ik évre feltétlen hatálylyal 1891-92-ik évekre, a kölcsönös felmondás fenntartásával, nyilvános árverés útján bérbeadtatik.

V.-Ujfalu és O.-liszka kikiáltási ár 5000 frt.

Az 1-ső árverés napja dec. 9-én d. e. 8 órakor, a 2-dik árverés dec. 9-én d. u. 2 órakor, a 3-dik árverés dec. 10. d. e. 8 órakor. Az árverés a s.-a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében fog megtartatni, f. é. 72427. sz. pénzügyi miniszteri körrendelet értelmében, a mely községekben az italméresi adó biztosítva nincsen, ottan italméresi engedély nem adható.

Részletes feltételek a m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a m. kir. pénzügyi biztosoknál betekinthetők.

Írásbeli ajánlatok is elfogadhatnak, melyek 50 kros bélyeggel s a kikiáltási ár 10%-val, mint bánatpénzzel ellátva, legkesőbb az árverési napon, a szóbeli árverés megkezdése előtt, az árverés megtartásával megbízott tisztviselőhöz benyújtandók. Írásbeli ajánlatok akár csak egy, akár több községre csoportosítva is elfogadhatnak.

Az árverési óhajtok községek bánatpénz letételére nem kötelezvék.
 S.-a.-Ujhely, 1889. dec. hó 2. napján.
 M. kir. pénzügyigazgatóság.
Dobokay K.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az ipartörvénynek idevágó szakasza értelmében **divat-áru üzletben lévő összes áruimat**

f. évi december hó 31-ig

okvetlen tartozom végkiárusítani. Ennélfogva üzletben levő összes cikkeimet **jóval a gyári áron alul** adom, miért is ajánlom a n. é. közönségnek a közeledő ünnepekre ez alkalmat ajándékok beszerzése céljából minél tömegesebben megragadni. Teljes boltberendezésem minden órán szabad kézből eladó.

Kiváló tisztelettel

Szécsi F. utóda.

1-3

Wihs Keresztély

CZUKRÁSZ

S.a.-Ujhelyben, (a megyeházával szemben)

ajánlja a n. é. közönségnek legfinomabb **sütemény** és **tortáit**; továbbá kitűnő minőségű **krém-cukorkáit** különként 2 frttól 5 frtig; legfinomabb **thea-süteményeit**, különféle választékban.

Cognac, legfinomabb francia.

Cognac, Alex. Matignon és társa-féle.

Cognac, J. Sorin és társa-féle.

Cognac, Bisquitt.

Cognac, legfinomabb magyar.

Kapható ezen kívül a legfinomabb **Thea**, legfinomabb **Cuba- és Jamaica-Rum**, legfinomabb bel-földi és francia **likörök**, **Benediktiner**, fél- és **egész keserű** (gyomor likörök) **Magyar és francia pezsgők**. stb

A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Wihs Keresztély.

5-13

1890. év január 1-ével új előfizetést nyitunk a

„MERKUR”

20. évfolyam.

20. évfolyam.

hiteles sorsolási tudósítóra.

A nagyszámú sorsolási lap közül a „Mercur” az elismert megbízhatóságával, leg-tökéletesebben és világosan szerkesztett huzási jegyzékével fogva kitűnik. — A „Mercur” magyar-német szövegben hónaponként 2-3-szor jelenik meg, nyomban minden nagyobb és fontosabb huzás után.

Minden előfizető ingyen kapja a „Mercur”

Sorsolási évkönyvét 1890-ik évre.

mely teljes hátralék-kimutatás az összes 1889. december végéig ki-sorsolt és még be nem váltott magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek-ről tartalmaz, továbbá az

Általános sorsolási naptárt 1890. évre.

Mindamellett, hogy a „Mercur” anyaga napról-napra szaporodik, a lap előfizetési ára változatlan marad és pedig

egész évre 2 frt.

bérmentes postai szétküldéssel együtt.

Mutatványszámokat kívánatra egy egész hónapig ingyen és bér-mentve küldünk.

Előfizetéseket elfogad

A „MERCUR” kiadóhivatala.
Budapest, V., Dorottya-utca 12.

2-10

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtokéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosúlylyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva az összes világhírlapokon az első díjat nyert legkitűnőbb mérlegek.

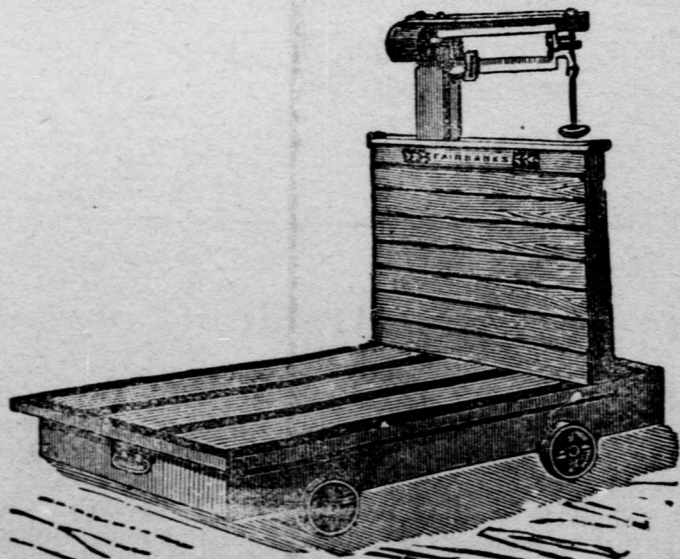
A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tízedes mérlegek áruinál nem magasab-bak — a hitelesítés, csomagolás és vasutra való feladás költségei befoglaltatnak. Gazdasági szekér- és zsák-mér-tegeink, valamint marha-mérlegeink a legkedveltebb mér-legszerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Cím: **Osztrák-magyar Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató**

Budapest, Andrassy-ut 12.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a köz-onpti iroda. Gyár: Ujpest — K. Megyer

S.a.-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén” gyorsajtóján.

Ásvány vizek.

MALÁRCSIK GYÖRGY

fűszer és vegyes kereskedése
S.a.-Ujhelyben.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek mindennemű

fűszer anyag- és gyarmat-árakkal

dusan felszerelt aruraktárát.

A legelső és eredeti helyekről beszerelve a legfinomabb minőségű **Rum, francia Cognac, Tea, Tea-sütemé-nyek**, valódi **I. görzi gesztenye, ementháli, impe-rial** és **bel-földi sajtok, cukorkák, esokoládé, cacao** a legmérsékeltebb áron számítva.

Czukor I-ső minőségű egész süveg kiloja **45 kr.**

1 kl. **kávé** 1. 60 krtól 2. 20-ig | **Petroleum** salon 1 kl. 24,
1 kl. **rizs** 16 krtól 36 krig „ amerikai 1 kl. 28.

Császár olaj bel-földi 1 kilo **32 kr.**, 3 rózsás importált 1 kilo **40 kr.**, literenkint **4** krral olcsóbb.

Miligyertyák szoba és templomi többféle minőségben.

Viaszgyertyák és legszebb kiállítású viaszgyertya tekercsek

Borok a legtisztább ízű asztali borok literenkint, 1 liter 22—30 krig, valamint **szomorodni és aszaborok** min-
denféle árban.

Vidéki megrendelések pontosan a legnagyobb figyelemmel teljesíttetnek.

Rövid és kefeárak.

Árverési hirdetmény.

S.a.-Ujhely város előljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint a város tulajdonát képező a s.a.-ujhelyi 277. sz. tjkönyvben 600 és 601. hr. számok alatt felvett belsőség, és az azon lévő 240. népösszeirási számú ház 1000 frt becsértékben. a **f. évi december hó 19-ik napján** d. u. 3 órakor a városháza tanácstermében nyilvános árverés útján eladatni fog.

Mely árverésre a venni szándékozók azzal hivatnak meg, miszerint minden árverelő által bánatpénzül a becsár 10%-a lesz leteendő.

S.a.-Ujhely, 1889. dec. 1.

Ujfalussy Endre,
v. főbíró.

Faeladási hirdetmény.

Alólirt gf. Forgách Sándor-féle erdőhivatal Pethő-Szinyén szándékozik bacskói erdőben (legközelebbi állomás Terebes—Gálszécs) 1000, esetleg több ezer méter öl bükkhasábfát, vasuti bükkfátalpfát vagy egyéb bükkhaszonfát udár szerinr eladni. Venni szándékozók kéretnek ezen ügy tárgyalásánál **f. hó 11-én** d. e. 10 órakor az uradalmi erdész-nél Backón megjelenni.

Pethő-Szinyén, 1889. december hó 1-én.

Uradalmi erdőhivatal

Bidló Ignác,
főerdész.

1-1

Egy — már 30 év óta S.a.-Ujhely-ben fennálló **bőrkereskedés** átadandó. a tulajdonos nyugalomba vonulása miatt. Bővebb felvilágosítással szolgál: **Reichard D.** S.a.-Ujhelytt.

1-1

Apró széna eladó

kis s nagy mennyiségben nagymélt. gf. **Andrássy Aladár** ur molyvai majorjában. Értekezhetni az uradalmi tisztségnél **Hardicsán u. p. Töke-Terebes.**

2-3